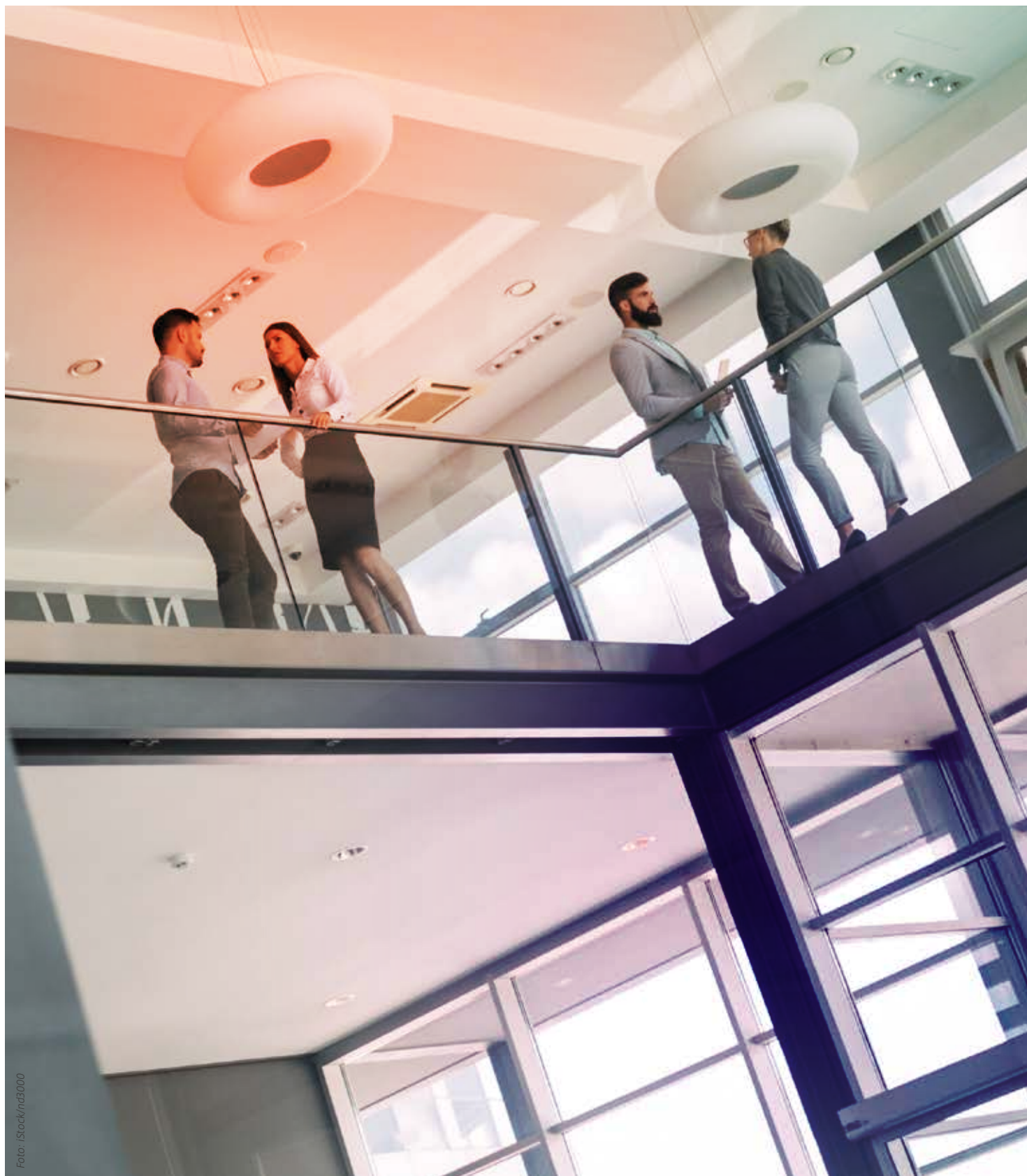

Årsrapport 2020 for Sivas nasjonale næringshage- og inkubasjonsprogrammer

Hovedresultater for næringshage- og inkubasjonsprogrammene i 2020:

- > Rekord i antall bedrifter som får bistand fra næringshagene og inkubatorene: 2342 bedrifter i næringshageprogrammet (24 prosent økning) og 2234 bedrifter i inkubasjonsprogrammet (seks prosent økning).
- > Rekordhøy andel nye bedrifter i programmene: 38 prosent i næringshageprogrammet og 51 prosent i inkubasjonsprogrammet.
- > Akkumulert verdiskaping for bedriftene i programmene i perioden 2013-2020 er 124,3 milliarder.
- > Næringshagene og inkubatorene har bidratt betydelig under koronapandemien, 2/3 av bedriftene i programmene er økonomisk rammet av pandemien.
- > Det er en økning i kundetilfredshet og addisjonalitet fra 2019 hos både målbedrifter og ledere av inkubatorer, næringshager og innovasjonsselskap med inkubator.
- > Målet om 40 prosent kvinneandel i næringshageprogrammet ble for første gang nådd.

Inkubasjonsprogrammet

Antall bedrifter

2 234

+ 135 Endring fra
forrige år

Akkumulert verdiskaping 2012-2019 i milliarder kroner.
For bedrifter som har vært eller er i program.

8,96

+ 2,33 Endring fra
forrige år

Næringshageprogrammet

Antall bedrifter

2 809

+ 449 Endring fra
forrige år

Akkumulert verdiskaping 2012-2019 i milliarder kroner.
For bedrifter som har vært eller er i program.

115,33

+ 24,12 Endring fra
forrige år

2020 har vært et spesielt og på mange måter krevende år for Siva, Sivas programvirksomhet og de til sammen 71 operatørene av næringshage- og inkubasjonsprogrammene.

Den nasjonale strukturen av innovasjonsselskaper viste seg tidlig som en viktig bidragsyter i den krevende situasjonen som norske bedrifter havnet i som følge av koronapandemien i fjor vår. Næringshagene og inkubatorene måtte raskt snu seg rundt og i stor grad digitalisere sitt arbeid ovenfor næringslivet. De opplevde raskt en betydelig pågang fra bedrifter etter deres tjenester og bistand, også fra mange nye bedrifter som ikke hadde benyttet disse før. Etterspørselen etter operatørenes tjenester og bistand holdt seg gjennom året. Aldri har så mange bedrifter mottatt bistand gjennom programmene som i 2020, og særlig er økningen innenfor næringshageprogrammet stor. Det er Sivas vurdering at begge programmer har vist seg svært effektive i den situasjonen som store deler av norsk næringsliv har vært – og fortsatt er i – grunnet koronapandemien. Denne tendensen ser også ut til å vedvare inn i 2021.

Etter avklaringer med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) gjorde Siva tidlige endringer, slik at det innenfor programmene ble mulig å yte innovasjonsstøttetjenester uten å kreve egenandel fra bedriftene. Allerede i mars 2020 gikk Siva bort fra kravet om

egenandel i forbindelse med støtte under artikkel 28, og i tillegg kompenserte Siva operatørene for det bortfallet i inntekter en slik endring medførte. Til sammen ble 38,5 millioner kroner utbetalt operatørene før påske, gjort med midler bevilget programmene av de tidligere oppdragsgiverne. Høsten 2020 ble programmene ytterligere forsterket med til sammen 40 millioner kroner som en del av en nasjonal krisepakke. Midlene hadde som formål å bidra til vekst og utvikling hos norske bedrifter i en krevende tid, og ble bevilget til fylkeskommunene som oppdragsgivere av programmene. Operatørene mottok disse midlene først i desember, noe som medførte at flere gjennom høsten ikke kunne bistå alle bedriftene som tok kontakt og ønsket utviklingsbistand. En stor del av disse midlene kommer med andre ord først til nytte for bedrifter i 2021.

Oppdragsgiveransvaret for begge programmene ble fra 1. januar 2020 overført til fylkeskommunene. Det betyr at Siva gikk fra å ha staten som oppdragsgiver, til å få elleve regionale oppdragsgivere med ansvar for både det nasjonale og de regionale oppdragene innenfor programmene. Det har ført til vesentlig mer administrativt arbeid i forbindelse med styringsdialog, utbetaling av midler til operatørene, etablering av rutiner, diverse oppfølging osv. Samtidig har det ført til at Siva og fylkeskommunene har arbeidet tettere sammen. Dette har spesielt vært viktig grunnet koronapandemien.

1 Kort beskrivelse av programmene

Hovedmålsettingen til næringshageprogrammet er økt verdiskaping gjennom å legge til rette for utvikling av attraktive bedrifter og arbeidsplasser i hele landet, men fortrinnsvis i distriktene. Næringshageprogrammet skal i tillegg være et virkemiddel for fylkeskommunene og bidra til at deres rolle som regionale utviklingsaktører styrkes.

Næringshagene er programoperatører av Sivas næringshageprogram. De jobber med utvikling av næringslivet i sin region. Næringshagemiljøet består av en rekke bedrifter som er samlokalisert i næringshagen eller tilknyttet denne gjennom tett oppfølging og samarbeid. Næringshagen skal være en aktiv tilbyder og tilrettelegger av kompetanse, nettverk og infrastruktur, samt en attraktiv møteplass og samhandlingsarena for bedriftene. Per 31.12.20 var 39 næringshager operatører av det nasjonale næringshageprogrammet (se vedlegg 1).

Hovedmålet til inkubasjonsprogrammet er økt nasjonal verdiskaping gjennom effektivt å identifisere, videreutvikle og kommersialisere gode idéer til nye vekstbedrifter, og gi ny vekst i etablerte virksomheter. Inkubatorene er programoperatører for Sivas inkubasjonsprogram. Disse skal bidra til etablering og utvikling av nye vekstbedrifter og skape vekst i etablert næringsliv. Inkubatorene skal tilby et faglig og sosialt miljø hvor gründere, bedrifter, academia, FoU-miljøer, investorer og andre kobles sammen. Per 31.12.20 var 33 inkubatorer operatører av det nasjonale inkubasjonsprogrammet (se vedlegg 1).

Næringshage- og inkubasjonsprogrammene var i 2020 finansiert av Kommunal- og moderniseringsdepartementets kapittel 553 post 61 «Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling», via fylkeskommunene som oppdragsgivere. Innsatsen skal bidra til vekstkraftig næringsliv i regioner og distrikt. Støtte innenfor næringshageprogrammet skal hovedsakelig skje innenfor virkeområdet distriktsrettet investeringsstøtte. Begge programmenes programperioder er forlenget med varighet ut 2022, med bakgrunn i overføringen av oppdragsgiveransvaret til fylkeskommunene.

Sivas oppgave er å bidra til at programoperatørene utvikles til relevante og sterke næringshage- og inkubatormiljøer med god produksjon.

Programaktiviteten kan oppsummeres i områdene kompetanse, tilskudd og nettverk. Tilskudd til den enkelte næringshage og inkubator er viktig, men likevel bare en del av det som utgjør samlet programinnhold. Det er det siste året gjennomført mange aktiviteter under de tre områdene, herunder også utviklingsarbeid basert på grundige analyser.

En viktig effekt av næringshage- og inkubasjonsprogrammene, er at det over tid utvikles en struktur av relevante og sterke innovasjonsselskaper som har en sentral rolle i regionale og nasjonale økosystemer for innovasjon og næringsutvikling. Vi har de senere årene sett en økning i samarbeid mellom programoperatørene for å gi bedrifter et mest mulig relevant kompetansetilbud, uavhengig av geografi og programtilhørighet.

Sivas næringshage- og inkubasjonsprogram er meldt inn under gruppeunntak med virkning 2015-2020¹, artikkel 27 (Aid for innovation clusters) og artikkel 28 (Innovation Aid for SMEs). Programtilskudd fra både Siva og fylkeskommunene til programoperatørene utbetales derfor etter disse artiklene. Det er et krav i programmene at bedriftene må betale en egenandel på minimum 25 prosent av markedsverdien på tjenesten bedriften mottar fra næringshagen eller inkubatoren.

¹ Kommisjonen har forlenget regelverket til 31.12.2023. Innmeldingen for programmene er forlenget ut 2023.

2 Sivas tilbud av kompetanse og nettverk til næringshagene og inkubatorene

Næringshage- og inkubasjonsprogrammene er tiårige programmer. Siva har fokus på kontinuerlig utviklingsarbeid for å sikre effektive og relevante programmer gjennom hele programperioden. Oppdaterte og relevante programmer bidrar til utvikling av programoperatørene som relevante og kompetente utviklingspartnere for næringslivet.

2.1 Dagens tilbud av kompetanse og nettverk

En sentral del av programinnholdet er tilførsel av kompetanse og nettverk til programoperatørene. Gjennom dette arbeidet skal Siva bidra til å utvikle og spre kunnskap om fagfeltet og utvikle programmene til effektive og relevante verktøy. Som beskrevet

over har 2020 vært et spesielt år hvor Siva har brukt mye ressurser på å håndtere utfordringer knyttet til koronapandemien, samt økt oppfølging av oppdragsgivere. Til tross for dette er det gjennomført en rekke aktiviteter knyttet til flere utviklingsprosjekter.

Målet med utviklingsarbeidet er å videreutvikle operatørene og deres arbeid overfor etablerere og bedrifter, samt utvikle Sivas tilbud til programoperatørene. Flere av kompetansetilbudene inneholder betydelige elementer av nettverk, og flere av nettverkstilbudene inneholder betydelige elementer av kompetanse. Utover Siva-ansattes bidrag med rådgivning/service, og som strategiske diskusjonspartnere overfor programoperatørene, har Siva følgende tilbud av kompetanse og nettverk til programoperatørene:

Tabell 1: Oversikt over dagens tilbud av kompetanse og nettverk

Aktivitet	Innhold
Utviklingssamtalen	Et verktøy som brukes aktivt for å gi tilbakemelding til hver enkelt inkubator og næringshage om forbedringspunkter, utvikling over tid og hvordan egen inkubator og næringshage presterer sammenlignet med gjennomsnittet for alle inkubatorene og næringshagene. Gjennom utviklingssamtalen bidrar Siva med innspill og tilbakemeldinger til videreutvikling av programoperatørene. Programoperatørene mottar også en skriftlig tilbakemelding i form av en egen rapport.
Kundetilfredshetsundersøkelsen	Siva har i syv år gjennomført årlige kundetilfredshetsundersøkelser. Undersøkelsen er et verktøy som brukes aktivt for å gi tilbakemelding til hver enkelt inkubator og næringshage om utvikling over tid og hvordan egen inkubator og næringshage presterer sammenlignet med gjennomsnittet for alle inkubatorene og næringshagene. Undersøkelsen gir svar på hvor tilfreds ledere i målbedrifter er med inkubatoren/næringshagen, og hvor tilfreds inkubatoren/næringshagen er med Siva. I 2021 gjøres det et betydelig utviklingsarbeid med kundetilfredshetsundersøkelsene.
Kurs	Siva arrangerer, sammen med ulike tilbydere, kurs basert på behov fra programoperatørene. Våren 2020 skulle kurset i «Internasjonal forretningsutvikling» i regi av NTNU (7,5 studiepoeng) avholdes både for næringshagene og inkubatoren, men ble avlyst på grunn av situasjonen rundt koronapandemien. Det samme gjelder kurs i «Digitalisering» i regi av Digital Norway som også ble avlyst på grunn av pandemien. I stedet ble det arrangert et webinar i «Digitalisering for konkurransekraft og vekst» i regi av Digital Norway med 140 deltakere.
Fagsamlinger	Fagsamlinger som verktøy for kompetanseutvikling og kompetanseoverføring. Disse samlingene har ulike tema og har som mål å forsterke og videreutvikle operatørenes programaktivitet. I 2020 ble det arrangert en digital fagdag for næringshagene og inkubatorene 28. mai. Tema på samlingen var deling av beste praksis, med et spesielt fokus på utfordringene med koronapandemien (120 deltakere).

Fortsetter neste side »

Aktivitet	Innhold
Siva partnersamling	Samling for inkubatorer og næringshager i program. Samlingen er en viktig arena for erfaringsutveksling, spredning av beste praksis, kompetanseutvikling og nettverksbygging. I 2020 ble det arrangert en digital Sivapartnersamling 5. november med hovedtema utvikling av nye programmer fra 2023 og lansering av SivaNett. Totalt deltok 130 fra programoperatørene.
Samling for nye ledere og andre ressurspersoner	Siva arrangerer «Siva-dag» for nye inkubatorledere, næringshageledere og andre ressurspersoner etter behov der det gis informasjon om Siva, programmene og erfaringsutveksling. I 2020 er det gjennomført en digital «Siva-dag» med 30 deltakere. I tillegg ble det arrangert en AVI-dag for næringshagene og en AVI-dag for inkubatorene. De fleste av programoperatørene deltok.
Ekstrasatsinger	Ekstrasatsinger benyttes til utvikling, uttesting og dokumentasjon av nye metoder og beste praksis med sikte på utvikling av mer relevante og framtidsrettede verktøy til bruk for operatører i program. Siva har i løpet av de siste årene utlyst tre ulike ekstrasatsinger innenfor programmene. Disse prosjektene er alle avsluttet og er viktige bidrag til økt profesjonalisering av programoperatører og programmene. Ekstrasatsing for næringshagene er videreført (se avsnitt 4.2). Videre har Siva en ekstrasatsing som kalles Søkbare midler. Formålet med disse er å stimulere til en stadig sterkere nasjonal innovasjonsinfrastruktur og bedre resultater innenfor programmene (se avsnitt 4.3).
AVI	Et arbeids- og rapporteringsverktøy (database) som hver inkubator og næringshage registrerer data og kan hente relevant informasjon fra. AVI brukes til analyse, dokumentasjon, rapportering av bl.a. programoperatørenes bruk av midler og utvikling av selskapene i porteføljen. AVI viser status på hvordan programmålene nås. AVI gir viktig informasjon og oversikt for programoperatørene, samt gir tilgang til en del verktøy og andre programrelaterte temaer.
Ekstraordinær oppfølging	Siva utviklet i 2018 utviklet et nytt verktøy (scoreboard) og nye rutiner på hvordan programoperatører som har hatt en vesentlig endring i enten eierskap, selskapets virksomhet eller formål, eller selskap som er i krise skal følges opp. Det ble i 2020 ikke gjennomført noen ekstraordinære oppfølginger.
Studieturer	Siva tilrettelegger for deltakelse på konferanse ICBI-INBIA (International Business Incubation Association) i USA for programoperatørene med mål om kompetansepåfyll og kunnskap internasjonale trender innenfor fagfeltet samt etablering av internasjonale nettverk. I 2020 ble konferansen avlyst som følge av koronapandemien.
Mobiliseringsprosjekt Norsk katapult	Gjennom prosjektet «Mobilisering av små og mellomstore bedrifter inn i katapult-sentre – utvikling og testing av kunnskapsgrunnlag, gode metoder og effektive verktøy» skal det legges til rette for at næringshagene og inkubatorene bidrar aktivt med å mobilisere små og mellomstore bedrifter til katapult-sentrene (se mer i avsnitt 4.4).
SivaNett	Høsten 2020 lanserte Siva den digitale delingsplattformen SivaNett. Plattformen skal bidra til økt læring, deling og samhandling mellom Siva, programoperatører og katapult-sentre, til det beste for målbedriftene i Siva-strukturen og næringslivet forøvrig (se mer i avsnitt 2.2).

Sivas tilbud av kompetanse og nettverk til programoperatørene ble i særlig grad påvirket av koronapandemien. Flere av tilbudene ble gjennomført digitalt, blant annet Sivas partnersamling, fagdagen i forbindelse med Sivakonferansen, samt Sivadager for nye ressurspersoner i næringshagene og inkubatorene. Evaluering gjennomført i etterkant viser at viktige deler av nettverksdimensjonen forsvinner ved digital gjennomføring. Andre planlagte tilbud innenfor kompetanse og nettverk ble utsatt, for eksempel kurset Internasjonal forretningsutvikling i regi av NTNU.

2.2 Fremtidig tilbud av kompetanse og nettverk

Et viktig ledd i videreutvikling av dagens programmer, er utvikling og profesjonalisering av Sivas bidrag innenfor verktøyene kompetanse og nettverk til programoperatørene. Sivas fremtidige tilbud av kompetanse og nettverk omfatter både videreutvikling av dagens tilbud, samt utvikling av nye verktøy. Aktuelle nye aktiviteter i 2021, som det er lagt ned forberedende arbeid med i 2020, er:

- **Nytt kurs for programoperatørene i digital transformasjon:** Siva har gjennomført et utviklingsprosjekt for å kartlegge programoperatørenes behov når det gjelder kompetanse innenfor digitalisering. Det er etablert en ressursgruppe med fem programoperatører som, sammen med Siva og Digital Norway, har gjennomført kartleggingen. Resultatet av dette er at Siva, sammen med Digital Norway, har utviklet et kurs i digitalisering for ansatte i næringshagene og inkubatorene. På grunn av koronapandemien ble kursene i 2020 utsatt, og første kurs planlegges kjørt høsten 2021
- **Den digitale delingsplattformen SivaNett ble lansert høsten 2020.** Plattformen skal bidra til økt læring, deling og samhandling mellom Siva, programoperatørene og katapult-sentrene. SivaNett har hatt god oppslutning etter lanseringen, og det jobbes nå aktivt med å skape aktivitet på plattformen og fylle den med relevant innhold. En viktig suksessfaktor for SivaNett er at programoperatørene og katapult-sentrene aktivt tar i bruk plattformen, samhandler og deler praksis, tilgjengeliggjør arrangementer m.m.

- **Siva har utviklet en eksempelbank som benyttes i tilknytning til utviklingssamtalene og annen programoppfølging og -utvikling.** Eksempelbanken inneholder blant annet eksempler fra utviklingssamtalene hvor programoperatørene utfordres til å presentere områder der de selv mener de har lyktes spesielt godt. I tillegg inneholder eksempelbanken Sivas egne eksempler basert på beste praksis fra gjennomførte ekstrasatsinger, studieturer og konferanser. Innhold fra eksempelbanken som Siva ønsker å dele med Siva-strukturen publiseres på SivaNett
- **Revisjon av kundetilfredshetsundersøkelsene.** Revisjonen omfatter tilpasning av innhold (i spørreskjema) til hvor lenge bedriftene har vært i programmene. Videre utvikles et design der tidspunkt for utsendelse av spørreskjema vil avhenge av når bedriftene tas opp og går ut av program.

I forbindelse med utvikling av nye programforslag gjeldende fra 2023 vil det tydeliggjøres hvilke tilbud av kompetanse og nettverk Siva bør utvikle eller videreutvikle. For å utvikle programinnholdet knytter Siva til seg relevante samarbeidspartnere fra ulike land for erfaringsdeling. Erfaringsmessig har Siva hatt stort utbytte av samarbeid med ulike aktører i det svenske innovasjonssystemet. Siva deltok i 2020 på Sweden Innovation Days hvor vi knyttet kontakter som vil være relevant å ha med inn i kommende programutvikling. Siva har videre samarbeidsavtaler med Ungt entreprenørskap Norge og Start Norge. Dette er samarbeidsavtaler hvor Siva bidrar til å tilgjengeliggjøre det nasjonale innovasjonsnettverket programoperatørene representerer for særskilte målgrupper. Det er flere eksempler på at studentbedrifter utvikles videre i næringshager og inkubatorer.

Siva har et viktig samarbeid med foreningen Næringshagene i Norge (NHIN) og Foreningen for innovasjonsselskaper i Norge (FIN). Dette samarbeidet bidrar til at Siva får viktige innspill til utvikling av programmene og ulike tjenester, i tråd med behov fra næringslivet og programoperatørene.

3 Differensiert tilskudd til næringshagenes og inkubatorenes rådgivings- og utviklingsarbeid

Siva bidrar årlig med tilskudd til operatørene av programmene. Næringshagene benytter tilskuddet til å tilføre sine bedrifter bedriftsutviklingskompetanse og koble dem til relevante nettverk innenfor FoU, næringsliv og kapital. Næringshagene skal bidra til vekst og utvikling i næringslivet. Inkubatorene benytter tilskuddet til å tilføre sine bedrifter profesjonell forretningsutviklings- og bransjekompetanse. En viktig del av arbeidet til inkubatorene er å utvikle sterke team, koble bedriftene opp mot strategiske samarbeidspartnere som FoU-miljø, næringsliv og kapitalmiljø, og bidra til at bedriftene raskest mulig kommer ut i markedet.

Siva innførte differensierte tilskuddsmodeller innenfor næringshage- og inkubasjonsprogrammene i henholdsvis første og andre halvår 2016, og modellene ble revidert i 2018 og 2020. Formålet med innføring av differensierte tilskuddsmodeller var å utvikle transparente modeller som kunne bidra til å forsterke næringshagene og inkubatorene med størst uutnyttet potensiale, og eventuelt nedjustere eller avslutte programaktiviteten hos operatører som leverer dårligere enn forventet sett i forhold til resultater og potensial over tid. Det er utarbeidet kriterier som brukes til analyser av programoperatørene, og disse består av totalt 22 indikatorer som måler aktivitet, kundetilfredshet, addisjonalitet, måloppnåelse opp mot handlingsplan, resultater fra gjennomført

utviklingssamtale, økosystem, samt vekst i omsetning og verdiskaping blant bedriftene i program.

Høsten 2020 ble samtlige inkubatorer og næringshager analysert basert på disse kriteriene. Analysene resulterte i reviderte differensierte tilskuddsmodeller for begge programmene. Økonomiske rammer for arbeidet ble avklart med fylkeskommunene i forkant av at analysearbeidet ble påbegynt. Basert på rammene utarbeidet Siva to ulike forslag til differensierte tilskuddsmodeller for henholdsvis næringshagene og inkubatorene. Det var fylkeskommunene som besluttet hvilken av de to modellene som skulle være gjeldende. Innplassering av den enkelte inkubator og næringshage ble i forkant av beslutning om dette diskutert med respektive fylkeskommuner. Modellene som presenteres nedenfor er således avklart med fylkeskommunene. Modellene ble innført fra og med 1. halvår 2021, og planlegges videreført ut gjeldende programperioder.

I den differensierte tilskuddsmodellen med virkning fra 1. halvår 2021 for næringshagene, er beløpene på de fire trinnene 1,5 millioner kroner, 1,8 millioner kroner, 2,1 millioner kroner og 2,5 millioner kroner (beløp i gammel modell var 1,4 millioner kroner, 1,7 millioner kroner, 2,0 millioner kroner og 2,5 millioner kroner). Tabellen nedenfor viser gjeldende innplassering av den enkelte næringshage i de ulike tilskuddsgruppene. Samlet tilskudd innenfor modellen utgjør årlig 75,9 millioner kroner, noe som er 7,2 millioner kroner mer enn den tidligere gjeldende differensieringsmodellen.

Tabell 2: Innplassering av næringshagene i de ulike tilskuddsgruppene²

Tilskudd	Næringshager
2,5 mnok	Buskerud Næringshage AS, FI AS, Nasjonalparken Næringshage AS, Nordkappregionen Næringshage AS, Rørosregionen Næringshage AS, Sør-Hedmark Næringshage AS
2,1 mnok	Hermetikken Kulturnæringshage AS, INAM AS, Landsbyen Næringshage AS, Lister Nyskaping AS, Næringshagen i Orkdalsregionen AS, Næringshagen Midt-Troms AS, Orinor AS, Rogaland Ressurscenter AS, Stryn Næringshage AS, Suldal Vekst AS, Telemark Næringshage AS, Tindved Kulturhage AS
1,8 mnok	Egga Utvikling AS, Hallingdal Næringshage AS, Lindesnesregionen Næringshage AS, Klar bedrift AS, Medvind Næringshage AS, Næringshagen i Hardanger AS, Næringshagen på Voss AS, Næringshagen Østfold AS, Såpmi Næringshage AS, Sentrum Næringshage AS, Skåppå AS, Sognefjorden Næringshage AS, Sunnmøre Kulturnæringshage AS, Valdres Næringshage AS
1,5 mnok	Halti Næringshage AS, Linken Næringshage AS, Pågang Næringshage AS, Ryfylke Næringshage AS, Sør-Østerdal Næringshage AS, Vindel AS

² Gulen og Masfjorden Næringshage AS og Nordhordland Næringshage AS fusjonerte i 2020. Det fusjonerte selskapet (Klar Bedrift AS), vil ut programperioden årlig motta tilskudd basert på innplassering av de to opprinnelige næringshagene, totalt 3,3 millioner kroner.

I forbindelse med differensieringsanalysene ble det ikke gjort noen endringer i den differensierte tilskuddsmodellen for inkubatorene. Denne modellen består av fem trinn med beløpene 1,5 millioner kroner, 2 millioner kroner, 3 millioner kroner, 4 millioner kroner og 5 millioner kroner.

Tabellen nedenfor viser gjeldende innplassering av den enkelte inkubator i de ulike tilskuddsgruppene. Samlet tilskudd innenfor modellen utgjør årlig 107 millioner kroner, noe som er en økning på 15 millioner kroner sammenlignet med den tidligere gjeldende differensieringsmodellen.

Tabell 3: Innplassering av inkubatorene i de ulike tilskuddsgruppene

Tilskudd	Inkubatorer
5 mnok	Aleap AS, Protomore Kunnskapspark AS, StartupLab AS, Validè AS, VIS AS
4 mnok	Innoventus Sør AS, Klosser Innovasjon AS, Kunnskapsparken Bodø AS, Kunnskapsparken Helgeland AS, Kunnskapsparken Vestland AS, Oslo Cancer Cluster Incubator AS, Proneo AS, Silicia AS, Smart Innovation Norway AS, Total Innovation AS, ÅKP AS
3 mnok	Industriinkubatoren Proventia AS, Kjeller Innovasjon AS, Kongsberg Innovasjon AS, KUPA AS, Norinnova AS, T:Lab AS
2 mnok	6:AM Accelerator AS, Aggrator Inkubator Ås AS, Atheno AS, Industriutvikling Vest AS, Pan Innovasjon AS, Skåppå AS, Vindel AS
1,5 mnok	Aksello AS, Kystinkubatoren AS, Orinor AS, Pro Barents AS

Sivas vurdering er at de differensierte tilskuddsmodellene på en god måte har videreutviklet programmene og bidratt til mer effektive programmer, bedre resultater under programmene samt sterkere og mer relevante programoperatører. Siva har imidlertid sett behov og

muligheter for å stimulere ytterligere til økt effekt av den nasjonale innovasjonsstrukturen av programoperatører, gjennom å innføre såkalte søkbare midler (se avsnitt 4.3) og prosjektet «Mobilisering av SMB til Norsk Katapult» (se avsnitt 4.4).

4 Forprosjekter og ekstraordinære satsinger innenfor næringshage- og inkubasjonsprogrammene

Dette avsnittet inneholder en beskrivelse av gjennomførte forprosjekter i 2020, videreføringen av tidligere gjennomført ekstrasatsing innenfor næringshageprogrammet, søkbare midler, samt prosjektet «Mobilisering av SMB til etablerte katapultsentre». Dette utgjør programmidler utover ordinære tilskudd. Formålet er økt aktivitet i programmene, et bedre og mer omfattende tilbud til bedriftene i program, samt utvikling av programmene og programoperatørene.

4.1 Forprosjekter program 2020

Når nye programoperatører skal tas opp i programmene gjennomføres først en vurdering av initiativet i tråd med etablert praksis knyttet til igangsetting av forprosjekter. Etter at fylkeskommunene overtok oppdragsgiveransvaret for programmene, er det de som gir Siva i oppdrag å vurdere og eventuelt igangsette forprosjekt for eventuelt opptak av nye operatører. Siva mottok i 2020 slike oppdrag fra tre fylkeskommuner; to oppdrag for å vurdere opptak av nye næringshager, og et forprosjekt for å vurdere geografisk utvidelse til en av næringshagene i program.

I oppdragsbrevet for 2020 ga Rogaland fylkeskommune Siva i oppdrag å vurdere igangsetting av et forprosjekt knyttet til næringshage i Dalane, med utgangspunkt i Bjerkreim Næringshage. I tråd med etablert praksis gjorde Siva en vurdering av Bjerkreim Næringshage og anbefalte deretter Rogaland fylkeskommune å ikke gi oppdrag til Siva på igangsetting av et forprosjekt. Siva og fylkeskommunen var enig i vurderingen, da initiativet ikke ble vurdert å ha stort nok potensial til å bli tatt opp i programmet.

Siva mottok i mai en henvendelse fra Trøndelag fylkeskommune knyttet til vurdering av igangsetting av et forprosjekt innenfor næringshageprogrammet på Hitra og Frøya. I slutten av juni ble det vedtatt

igangsetting av et forprosjekt med utgangspunkt i Blått Kompetansesenter AS. Forprosjektet ble gjennomført i perioden oktober 2020 til januar 2021. Siva har oversendt sin vurdering av mottatt søknad og anbefalt fylkeskommunen at selskapet tas opp som operatør i næringshageprogrammet.

Siva fikk i regionalt styringsmøte med Nordland fylkeskommune høsten 2020 i oppdrag å vurdere potensialet for geografisk utvidelse av programaktivitet til Lofoten gjennom programoperatøren Egga Utvikling AS. Siva har innenfor næringshageprogrammet utviklet et sett med kriterier og krav som benyttes ved vurdering av geografisk utvidelse av programvirksomhet. Etter gjennomført vurdering anbefalte Siva fylkeskommunen å gi Egga Utvikling AS i oppdrag å utvide sin programaktivitet til å omfatte Lofoten. Fylkeskommunen støttet vurderingen og fra 01.01.21 fikk næringslivet i Lofoten tilgang til næringshageprogrammet gjennom Egga Utvikling AS.

4.2 Videreføring ekstrasatsing næringshager

Foreningen Næringshagene i Norge har gjennom avtale med Siva fått ansvaret for å følge opp de fem ekstrasatsingene som Siva og fem regionale næringshagemiljø gjennomførte i perioden 2015-2018. Formålet var å styrke næringshagenes aktiviteter ved å utvikle ny arbeidsmetodikk, relevante verktøy samt moderne samarbeidsformer for å arbeide mer effektivt og oppnå bedre resultater under programmet. Metodikk og verktøy er utviklet, og NHIN fikk i juni 2019 ansvaret for å bidra til at disse blir delt og benyttet i nettverket. Fire av de fem miljøene har fått oppfølgingsmidler i en toårsperiode for å videreutvikle og dele verktøyene via digitale tjenester, nettsider, holde workshops for å dele kompetanse direkte, samt være rådgivere og sparringspartnere for andre næringshager som ønsker å ta disse i bruk. Disse fire prosjektene beskrives kort nedenfor.

Verktøy og metodikk for etablereropplæring (Gründerakademiet)

Orinor AS (tidligere Kirkenes Næringshage) har ansvaret for å videreutvikle og gjennomføre kurs for operatører som ønsker å lære mer om Gründerakademiet. Minst 78 ressurspersoner i næringshager og inkubatorer over hele landet er nå sertifisert for å bruke Gründerakademiet. En næringshage har gjennomført et fullverdig etablererkurs høsten 2020. Læringsplattformen er fortsatt under utvikling og vil bli benyttet når programoperatører med midler fra Innlandet fylkeskommune setter i gang åtte-ni etablererkurs våren 2021.

Maler for administrasjon og metodikk for nettverksbygging og kompetanseheving (InnoMidt)

I 2020 var det planlagt regionsvise samlinger for gjennomgang av verktøyet, men dette ble rammet av koronapandemien. Det ble orientert om verktøyet på Næringshagene i Norge sin dagligledersamling 12. mars 2020, så ble landet nedstengt. I prosjektet er det gjennomført oppdatering av nettsider med tilgang til maler og metodikk, samt synliggjøring av InnoMidts kompetanse til daglig ledere i næringshagenettverket.

Verktøy og metodikk for bedriftsutvikling (Vekstpakken)

Prosjektet har i 2020 blitt preget av koronapandemien, men det er gjennomført kurs i Vekstsporet med en fysisk samling og en digital samling. Elleve ansatte i næringshagene ble i 2020 kvalifiserte i Vekstsporet. Nye digitale kurs utvikles, og det utvikles en egen «Bærekraftstavle» som planlegges rullet ut i 2021.

Metodikk for mobilisering og utvikling av underleverandører rettet mot havbruk (Leverandørutviklingsprosjekt Midt-Troms)

Til tross for koronapandemien har dette prosjektet hatt god fremdrift, da man raskt omstilte seg til digitale verktøy. Det har i 2020 vært gjennomført webinar med informasjon om prosjektet, og muligheten for å benytte metodikken inn mot andre underleverandører enn havbruksnæringen. I den forbindelse er det etablert et nytt nettverk på Helgeland med overføring av metodikken både til reiseliv og forsvar. Fra 2020 ble også Finnmark med i hovedprosjektet finansiert av Siva og Troms og Finnmark fylkeskommune.

Det vurderes å være god aktivitet og godt driv i de fire gjenværende prosjektene i ekstrasatsingen innenfor næringshageprogrammet. Siva deltar i styringsgruppen for arbeidet, sammen med representanter fra NHIN. Foreningen bidrar til å gjøre disse verktøyene og arbeidsmetodikken kjent for alle næringshagene i landet, mobilisere næringshagene til å ta verktøyene i bruk, samt videreutvikling av verktøyene basert på behov hos programoperatørene.

Nasjonalparken Næringshage fikk i 2019 innvilget et prosjekt under ekstrasatsing næringshager; «Videreføring Kompetanseforum 2.0». Formålet til prosjektet er å bygge intern kompetanse i næringshagene, gjennomføre kompetansetiltak for målbedrifter, samt muliggjøre distribusjon av innhold og metodikk til andre næringshager. Målet er på sikt å utvikle en kompetansekatalog over relevante tilbud til målbedrifter, og at de enkelte elementene i denne katalogen kan kjøres felles for målbedrifter fra flere næringshager. Næringshagen har i løpet av 2020 koblet på flere næringshager i det nasjonale nettverket, og avsluttet 2020 med et felles kompetanseforum med fem næringshager i tett samarbeid. Prosjektet har gitt økt læring gjennom omlegging til digitale møter og webinar, og bidratt til kompetanseløft på området både internt i næringshagen og gjennom det utvidede samarbeidet med andre næringshager i det nasjonale nettverket.

4.3 Søkbare midler for økt effekt i programmene

Det er Sivas vurdering at de ordinære differensieringsmodellene på en god måte har videreutviklet programmene. Siva har imidlertid sett behov for å stimulere ytterligere til økt produksjon under programmene ved utlysning av søkbare midler innenfor begge programmene. Sivas formål med dette er å stimulere til en stadig sterkere nasjonal innovasjonsinfrastruktur og bedre resultater innenfor programmene. Det ble utlyst midler i 2018 og 2019

innenfor begge programmer, med tre innretninger:

1. Betydelig utvidelse av geografisk nedslagsfelt
2. Utvidelse av aktiviteten med en betydelig bransjesatsing
3. Nasjonale konsortium med spisskompetanse på internasjonalt nivå innenfor en spesifikk bransje

I de to utlysningene ble totalt 16 av 68 søknader innvilget (noen miljø søkte begge årene). Tabellen nedenfor gir en oversikt over innvilgede søknader (for en mer detaljert oversikt; se tabell 4 i årsrapporten fra 2019).

Tabell 4: Inkubatorer og næringshager som har fått innvilget søkbare midler i 2018 og 2019

Type prosjekt	Inkubatorer/Næringshager
Bransjemessig utvidelse	Atheno, Kunnskapsparken Helgeland, Lister Nyskaping, Sør-Hedmark Næringshage, VIS
Geografisk utvidelse	Hallingdal Næringshage, Halti Næringshage, Industriutvikling Vest, Kunnskapsparken Bodø, KUPA, Midt-Troms Næringshage, Næringshagen på Voss og Næringshagen i Hardanger, Nordkappregionen Næringshage, Kunnskapsparken Vestland (i samarbeid med Næringshagene i Nordfjord og Sognefjorden Næringshage), Telemark Næringshage
Nasjonalt konsortium	Aleap (i samarbeid med Norinnova, Validé og VIS)

Alle innvilgede søknader er godt forankret i relevant næringsliv og hos relevante offentlige aktører (typisk kommune, regionråd og fylkeskommune) og kommer fra programoperatører som har vist god gjennomføringsevne i programmene. De innvilgede prosjektene har en god fordeling mellom operatører fra begge programmer, samt god geografisk spredning. Programoperatørene kommer fra laveste til øverste nivå i de differensierte tilskuddsmodellene.

De innvilgede søknadene hadde en total kostnadsramme på 37,7 millioner kroner. På utlysningstidspunktet skulle næringshageprogrammet avsluttes i juni 2021, mens inkubasjonsprogrammet skulle gå ut desember 2021. I etterkant har programperiodene blitt forlenget ut 2022 for begge program, og Siva har derfor forlenget prosjektene ut de nye programperiodene. Dette har økt kostnadsrammen for prosjektene til totalt 59,6 millioner kroner. Prosjektene finansieres ved bruk av oppsparte midler under programmene. Flere av programoperatørene rapporterer i 2020 om utfordringer i eget mobiliseringsarbeid grunnet koronapandemien. Til tross for dette fikk totalt 271 bedrifter (151 i næringshagene og 120 i inkubatorene) støtte innenfor rammene av disse prosjektene i 2020.

4.4 Mobilisering av små og mellomstore bedrifter (SMB) til Norsk katapult

I oktober 2018 ble det initiert et pilot- og læringsprosjekt innenfor næringshageprogrammet «Mobilisering av små og mellomstore bedrifter i katapult-sentre – utvikling og testing av kunnskapsgrunnlag, gode metoder og effektive verktøy». Ett år senere ble et lignende prosjekt etablert for inkubatorene. Begge prosjektene har to delprosjekter:

1. Utviklingsprosjekt: Kunnskapsbygging hos inkubatorene og næringshagene om katapult-sentre, utvikling av relevante verktøy for å ta i bruk katapult-sentrene, arbeid i regi av inkubatorene/ næringshagene for uttesting av verktøy for å klargjøre bedrifter/prosjekter til vurdering av et etablert ekspertteamet, samt dette teamets arbeid
2. Støtte til mål-/inkubatorbedrifters kjøp av tjenester fra katapult-sentrene

Prosjektene finansieres av programmene ved anvendelse av tidligere overførte og akkumulerte bevilgninger fra NFD og KMD. Midlenes disponering følger derfor den innmeldingen som allerede er gjort til

ESA for programmene. Begge prosjektene har varighet til 1. april 2021, men det vurderes å forlenge prosjektene ut gjeldende programperioder i en noe endret form. Det er et mål for både Siva, inkubatorene og næringshagene at disse to prosjektene ses i nær sammenheng, og i størst mulig grad utnytter erfaringer, kompetanse og nettverk fra begge programmene. Dette tydeliggjøres gjennom at det er etablert et felles ekspertteam for de to prosjektene.

En viktig oppgave for ekspertteamet er å motta søknader fra inkubatorene og næringshagene, bidra med ytterligere avklaring av den enkelte bedrifts behov – og planlegge videre løp mot relevant(e) katapult-senter. Arbeidet krever inngående kjennskap til inkubatorene og næringshagene og deres funksjon, katapult-sentrenes tilbud og funksjon, samt kompetanse i vurdering av bedriftenes kompetanse, teknologi og kapasitet. I starten av 2020 var derfor intern kompetansebygging en prioritert oppgave slik at ekspertteamet fikk god kjennskap til ordningen Norsk katapult, alle de fem katapult-sentrene og mulighetene som ligger i bruk av katapult-sentrene for bedriftene i program. I løpet av 2020, og spesielt i siste halvår, har ekspertteamet fått økt antall prosjekter til vurdering. Tabellen nedenfor oppsummerer status for 2020.

Tabell 5: Status mobiliseringsprosjektet 2020

Mobiliseringsprosjektet	Inkubatorer	Næringshager	Totalt
Antall prosjekter sendt inn til ekspertteamet	64	71	135
Unike inkubatorer/næringshager	25 (76 %)	24 (62 %)	49 (68 %)
Antall prosjekter som ble vurdert av ekspertteamet	62	63	125
Bevilget artikkel 28 («Siva-fondet»)	3 751 550	1 654 771	5 406 321

I 2020 mottok ekspertteamet 135 kontaktskjemaer (skjema som brukes av ansatte i næringshagene/ inkubatorene for innmelding av mulige katapult-prosjekter). 76 prosent av inkubatorene og 68 prosent av næringshagene har hatt bedrifter med mulige katapult-prosjekter, som har blitt vurdert av ekspertteamet.

Totalt er det satt av 8,7 millioner kroner i et såkalt Siva-fond (artikkel 28 som mål-/inkubatorbedrifter kan få inntil kroner 100 000 i støtte fra, for å gjennomføre et brukerprosjekt i et katapult-senter). Per 31.12.2020 var 5,4 millioner kroner av disse bevilget.

5 Ressursbruk relatert til Sivas programvirksomhet

Tabellen nedenfor viser forbruket i 2020 av tildelte midler til programvirksomheten over kapittel 553 post 61 fordelt på fylker.

Tabell 6: Total forbruk 2020 av tildelte midler for programvirksomheten over kapittel 553 post 61

Fylkeskommuner	Ordinær diffmodell	Toppfinansiering	Krisepakke 2020	Sum oppdrag fra fylkeskommunene
Agder fylkeskommune	8 500 000	5 300 000	3 350 000	17 150 000
Innlandet fylkeskommune	16 500 000		2 127 000	18 627 000
Møre og Romsdal fylkeskommune	12 650 000	3 250 000	5 257 000	21 157 000
Nordland fylkeskommune	12 100 000		2 990 001	15 090 001
Oslo kommune	12 000 000		2 597 000	14 597 000
Rogaland fylkeskommune	11 900 000		4 921 000	16 821 000
Troms og Finnmark fylkeskommune	20 300 000		3 528 000	23 828 000
Trøndelag fylkeskommune	20 100 000		4 200 000	24 300 000
Vestfold og Telemark fylkeskommune	6 500 000		2 392 000	8 892 000
Vestland fylkeskommune	23 400 000		5 500 000	28 900 000
Viken fylkeskommune	16 800 000		3 243 001	20 043 001
Sum tilskudd post 61	160 750 000	8 550 000	40 105 002	209 405 002

Som vist i tabellen har samlet tildeling over kapittel 553 post 61 for programvirksomheten i 2020 vært 209,4 millioner kroner. Disse fordeler seg med 127,8 millioner kroner til inkubasjonsprogrammet og 81,6 millioner kroner til næringshageprogrammet. De differensierte tilskuddsmodellene utgjør 160,8 millioner kroner samlet for begge programmene. Agder, samt Møre og Romsdal fylkeskommuner, har bevilget totalt 8,6 millioner kroner utover differensieringsmodellene til programoperatørene i disse fylkene. Dette er midler tildelt eksplisitt under Sivas innmelding av programmene og gitt som artikkel 27 og/eller artikkel 28 til programoperatørene. Videre fikk programoperatørene tilført 40,1 millioner kroner gjennom krisepakken fremlagt i september. Operatørene mottok imidlertid disse midlene først i desember, noe som medfører at en stor del av disse midlene kommer til anvendelse i 2021. Siva har dermed mottatt oppdrag fra fylkeskommunene på 209,4 millioner kroner i 2020. Disse midlene har Siva i sin helhet utbetalt til programoperatørene.

I tillegg til tilskudd bevilget over kapittel 553 post 61, har Siva tildelt midler til programmene av egne oppsparte midler. Dette er tilskudd utbetalt som kompensasjon for bortfall av egenandeler (covid-19-tiltak), søkbare midler, mobiliseringsprosjekt mot katapult-sentre, samt videreføring av ekstrasatsing innenfor næringshageprogrammet. Gjennom oppsparte midler har næringshageprogrammet blitt tilført 30,3 millioner kroner og inkubasjonsprogrammet 33,1 millioner kroner i 2020. Totalt er programmene dermed tilført 272,8 millioner kroner. I vedlegg 2 vises en fylkesvis fordeling av disse midlene.

Siva fikk i 2020 tilført 15,8 millioner kroner i administrasjons- og gjennomføringskostnader fra KMD. Disse hentes fra kapittel 553 post 61. Siva har i 2020 hatt kostnader knyttet til administrasjons- og gjennomføringskostnader på 15,3 millioner kroner. Avviket mellom tilførte og forbrukte midler skyldes i hovedsak svært redusert reisevirksomhet som følge av koronapandemien.

6 Bedrifter i inkubasjons- og næringshageprogrammene, samt datagrunnlag for analyser

6.1 Datagrunnlag for analyser av målbedriftene i inkubasjonsprogrammet

Tabellen nedenfor viser antall bedrifter som var i inkubasjonsprogrammet ulike år fordelt på ulike faser³. Den viser også hvor mange av bedriftene som hadde avtalestart i årene 2013-2020.

Tabell 7: Antall bedrifter i inkubasjonsprogrammet i 2013-2020 fordelt på faser

Rapportår	Preinkubasjon		Inkubatorbedrift		Forretningsmessig innovasjon		Postinkubasjon		Totalt	
	Avtalestart	Totalt	Avtalestart	Totalt	Avtalestart	Totalt	Avtalestart	Totalt	Avtalestart	Totalt
2013	140	175	220	488	89	111	5	53	454	827
2014	139	246	174	623	71	177	7	68	391	1 114
2015	199	293	197	634	81	212	2	85	479	1 224
2016	397	504	284	746	146	230	0	116	827	1 596
2017	486	668	287	885	163	305	0	121	936	1 979
2018	525	764	260	912	144	315	7	90	936	2 081
2019	486	715	311	968	141	289	1	127	939	2 099
2020	461	640	458	1066	209	343	3	185	1131	2 234

Tabellen viser at antall aktive bedrifter i inkubasjon har økt fra 827 i 2013, til 2 234 i 2020 (270 prosent). Det var en betydelig økt aktivitet i programmet fra 2016 til 2017 (24 prosent), mens økningen var mer moderat de påfølgende årene. Fra 2019 til 2020 har det vært en økning på seks prosent i antall bedrifter i program. Det er verdt å merke seg at i 2020 har økningen spesielt kommet i fasene inkubatorbedrift og forretningsmessig innovasjon, noe som antyder at inkubatorene har jobbet mer med etablert næringsliv i

2020 enn i de foregående årene. Siva er svært tilfreds med at aktiviteten innenfor programmet fortsetter å øke, og det ansvaret inkubatorene har tatt i et år preget av pandemien. Andelen nye inntak utgjorde 45 prosent i 2018 og 2019, mens den i 2020 var 50 prosent. Dette indikerer at det de siste tre årene har vært en betydelig økning i nye bedrifter som tas opp i programmet. Denne økningen synes å ha sammenheng med innføringen av differensiert tilskuddsmodell i 2016, økning i samlet tilskudd ved revidering av tilskuddsmodellen i 2018,

³ **Preinkubasjon:** Fasen der en idé videreføres, evalueres og vurderes for opptak til inkubasjonsfasen. **Inkubatorbedrift:** Etablert bedrift hvor det foreligger inkubatoravtale. Bedriften skal være etablert ved opptak, eller så snart som mulig etter opptak. Dette skal være en SMB. **Forretningsmessige innovasjoner:** Prosjekter i inkubasjon som resulterer i en ny avdeling eller et nytt produktområde i en eksisterende bedrift. **Postinkubasjon:** Fasen hvor bedrifter uteksaminert fra inkubasjonsfasen får støtte til videre akselerert vekst gjennom bl.a. fokus på vekststrategier, salg og organisasjonsutvikling og aktivt eierskap. Tabellen tar utgangspunkt i antall bedrifter som har vært aktive i de fire fasene i hele eller deler av rapportåret. *Avtalestart* er målt som det året bedriften for første gang registreres i enten preinkubasjon, inkubatorbedrift eller forretningsmessig innovasjon. Dette betyr at bedriften ikke får nytt avtalestartår når den bytter fase, noe som forklarer at antall bedrifter i postinkubasjon kan ha en økning fra f.eks. 2016 til 2017 uten at noen bedrifter i postinkubasjon har avtalestart i 2017.

oppstart av søkbare midler i 2019, samt utfordringene næringslivet møtte i 2020. Samtidig som inkubatorene har et høyt inntak av nye bedrifter, er tilbakemeldingen fra inkubatorene at de bruker mer ressurser på bedriftene de har tatt opp i programmet, og at de derfor har økt fokus på dynamikken i bedriftsporteføljen.

Når det i denne årsrapporten ses på effekten av inkubasjonsprogrammet i form av vekst i omsetning og verdiskaping i bedriftene, tar analysene utgangspunkt i bedrifter som er i fasen *inkubatorbedrift*. Avtalestart defineres som det året bedriften ble tatt opp under programmet, enten som bedrift i preinkubasjon eller inkubatorbedrift. Det gjøres en kvalitetssikring av dataene⁴ og tabellen nedenfor viser hvilket datagrunnlag som gjenstår når denne er gjennomført.

Tabell 8: Antall inkubatorbedrifter som inngår i datagrunnlaget for analyser av effekten av inkubasjonsprogrammet

Inkubatorbedrifter	Datagrunnlag
Avtalestart før 2013	278
Avtalestart 2013	273
Avtalestart 2014	206
Avtalestart 2015	226
Avtalestart 2016	248
Avtalestart 2017	330
Avtalestart 2018	284
Avtalestart 2019	244
Avtalestart 2020	225
Totalt antall unike inkubatorbedrifter	2 314

Tabellen viser at analysene av inkubatorbedriftene baseres på totalt 2 314 unike bedrifter. Jo lengre tid det er siden avtalestart, dess større andel av inkubatorbedriftene er inkludert i datagrunnlaget. Dette skyldes at de fleste inkubatorbedriftene er nyetablerte, og at det derfor går ett til to år før det blir registrert regnskapstall for bedriftene i Brønnøysundregistrene (f.eks. var det bare 133 bedrifter med avtalestart i 2019 som var inkludert i analysene i fjorårets årsrapport, mens dette har økt til 244 bedrifter i årets analyser). Videre er det flere av bedriftene som registreres som enkeltpersonforetak i en tidlig fase. Brønnøysundregistrene har ikke regnskapstall for disse.

6.2 Datagrunnlag for analyser av målbedriftene i næringshageprogrammet

Tabell 9 viser antall bedrifter som var i næringshageprogrammet i 2013-2020 fordelt på ulike tilknytningsformer.⁵ Den viser også hvor mange av bedriftene som hadde avtalestart i de ulike årene.

- 4 For å øke datakvaliteten på inkubatorbedriftene som inngår i analysene er de bedriftene vi ikke har informasjon om fra Brønnøysundregistrene fjernet. Videre er duplikater fjernet (dvs. at en inkubatorbedrift som har avtale med to eller flere inkubatorer bare telles en gang). Dersom en bedrift har vært inkubatorbedrift tidligere og så blir tatt opp igjen i programmet med en ny inkubatoravtale senere, inkluderes bedriften kun en gang i analysene og da med den eldste avtalestarten.
- 5 **Målbedrift:** SMB-bedrift som driver næringsvirksomhet og har mål om utvikling og vekst. Bedriften blir tilknyttet næringshagen gjennom en målbedriftsavtale og en utviklingsplan. **Prosjekt:** Felles prosjekter mellom flere målbedrifter (avsluttet i 2016). **Medlemsbedrift:** Bedrift som ikke har målbedriftsavtale, men har tilknytning til næringshagen og utgjør en viktig del av næringshagemiljøet. En medlemsbedrift kan ikke motta innovasjonsstøtte gjennom programmet.

Tabell 9: Antall bedrifter i næringshageprogrammet i 2013-2020 fordelt på tilknytningsformer

Rapportår	Målbedrifter		Medlemsbedrifter		Prosjekter		Totalt	
	Avtalestart	Totalt	Avtalestart	Totalt	Avtalestart	Totalt	Avtalestart	Totalt
2013	560	1 122	144	339	133	143	837	1 604
2014	357	1 222	84	338	75	120	516	1 680
2015	380	1 354	51	292	8	40	439	1 686
2016	558	1 610	164	474			722	2 084
2017	541	1 573	81	448			622	2 021
2018	619	1 806	31	421			650	2 227
2019	547	1 883	47	477			594	2 360
2020	893	2 342	47	467			940	2 809

Tabellen viser at antall målbedrifter i næringshageprogrammet fortsetter å øke. Fra 2017 til 2018 økte antallet med 15 prosent, mens det fra 2018 til 2019 var en økning på 4,3 prosent. Fra 2019 til 2020 har det vært en svært stor økning i antall målbedrifter (24 prosent), slik at man endte opp med 2 342 aktive målbedrifter i 2020. Denne betydelige økningen de siste tre årene kan delvis forklares med innføringen av differensiert tilskudd i slutten av 2016, økningen i totalt tilskudd i revidert differensieringsmodell i 2018, oppstart av søkbare midler, delvis av økt profesjonalisering blant operatørene av næringshageprogrammet, og at næringshager over hele landet i 2020 har spilt en betydelig rolle når det gjelder å hjelpe bedrifter med å håndtere utfordringene som følger av koronapandemien. Næringshagene har gjennom 2020 meldt om økt etterspørsel etter tjenestene de tilbyr, og dette gjenspeiles i et rekordhøyt antall nye inntak. I 2020 utgjorde nye inntak 38 prosent, mens det fra 2016 til 2019 var omtrent en tredjedel av bedriftene som var nye inntak. Siva er svært tilfreds med utviklingen av aktiviteten i næringshageprogrammet, og det ansvaret næringshagene har tatt gjennom et år preget av koronapandemien.

Selv om mange av bedriftene i Tabell 9 ikke er definert som målbedrifter i program, er de viktige for det samlede næringshagemiljøet og det tilbudet som målbedriftene får i næringshagen. Effektanalysene relatert til bedriftenes omsetning, verdiskaping og antall ansatte tar imidlertid kun utgangspunkt i målbedriftene. Det gjøres en kvalitetssikring av dataene, og tabellen nedenfor viser hvilket datagrunnlag som gjenstår når denne er gjennomført.

Tabell 10: Antall målbedrifter som inngår i datagrunnlaget for analyser av målbedriftene i næringshageprogrammet⁶

Målbedrifter	Datagrunnlag
Avtalestart før 2013	558
Avtalestart 2013	548
Avtalestart 2014	373
Avtalestart 2015	393
Avtalestart 2016	562
Avtalestart 2017	503
Avtalestart 2018	552
Avtalestart 2019	473
Avtalestart 2020	787
Totalt antall unike målbedrifter	4 749

Tabellen viser at analysene av målbedriftene baseres på totalt 4 749 unike målbedrifter. Det er en høyere andel av målbedriftene som inngår i analysene innenfor næringshageprogrammet sammenlignet med inkubasjonsprogrammet. Dette skyldes hovedsakelig at det er eldre bedrifter som mottar støtte i næringshagene enn i inkubatorene.

6.3 Variabler som inngår i analysene av begge programmene

Analysene i dette kapitlet bygger på data om inkubasjons- og målbedriftene som er i henholdsvis inkubasjons- og næringshageprogrammet. Følgende data om bedriftene er hentet fra Sivas rapporteringssystem (AVI):

- Basisinformasjon (navn, organisasjonsnummer, etableringsdato, fylke, kvinne/mann i ledende stillinger)
- Programinformasjon (avtalestart og -slutt, fase for inkubatorbedriftene, type tilknytning for målbedriftene)
- Antall ansatte, omsetning, driftsresultat og lønnskostnader. Innhenting av disse dataene starter det året bedriften har avtalestart og fortsetter så lenge det finnes data for bedriften i Brønnøysundregisteret.

⁶ I dette datagrunnlaget inngår alle som har vært målbedrifter i løpet av 2013-2020 og som har data for antall ansatte og/eller data for omsetning og verdiskaping. Dette inkluderer også de som har endret status mellom målbedrift, prosjekt og/eller medlemsbedrift i løpet av perioden. For de som har endret status benyttes avtalestart som det året de først opptrer som målbedrift.

SECURO

Securo tar steget til internasjonalt toppnivå

Med utspring fra Verdal Industripark, og med bidrag fra blant andre Siva-partneren Proneo, har den mangeårige gaselebedriften Securo etablert seg som en stor aktør i det internasjonale markedet for brannsikring. Nå er de del av tyske SVT Group.

Alle foto: Securo

Securo er en fantastisk suksesshistorie om en bedrift som har gått fra å være inkubatorbedrift til å bli en internasjonal bedrift på toppnivå innen industriell brannsikring.

Unik samhandlingskultur

Selskapets utvikling viser betydningen av sterke kompetansemiljø og erfaringsdeling, og hva det kan bety for etableringen av ny kommersiell virksomhet gjennom innovasjon, produkt- og tjenesteutvikling. For Securo sin del startet reisen i Verdal Industripark, som har en spesiell plass i Siva-historien. Det var nemlig her Siva bygget sitt første industribygg i 1968, og etter mer enn 50 års utvikling er industriparken blant de største i sitt slag i Norge. Her fant Securo et raust miljø for å dele erfaring og kompetanse. Nettverket og filosofien som gjennomsyrrer industriparken har vært helt avgjørende for hvordan selskapet har utviklet seg.

- > **SECURO:** Ble grunnlagt i 2006. Selskapet er lokalisert i Verdal industripark hvor de har både kontor, lager og produksjon. De er etablert med salgspartnere i ni andre land og jobber aktivt med etablering av flere.
- > **VERDAL INDUSTRIPARK:** er en av de største industriparkene i Norge, med høy og stabil verdiskaping. Det var her det hele startet for Siva, med oppføringen av selskapets første industribygg i 1968.
- > **PRONEO:** Inkubator i det nasjonale inkubasjonsprogrammet. Siva er med 16,23 prosent en av de største eierne i Proneo, og er representert i selskapets styre.
- > **NASJONALT NETTVERK:** Proneo er en av 33 inkubatorer over hele landet som har fått støtte fra Siva i form av tilskudd, kompetanse, verktøy og et nasjonalt nettverk i 2020. Inkubatorene får blant annet tilgang til utdanningsprogram, kurs, nettverksarenaer, metodikk, maler og beste praksis for forretningsutvikling og kommersialisering.

Securo har gjennom alle faser fått bistand av inkubatoren til Siva-partneren Proneo – fra oppstart, via vekst og nå rigging for ytterligere internasjonal vekst gjennom nytt eierskap. De valgte også å knytte til seg lokale investorer i Proneo sitt investornettverk med betydelig industrierfaring. De benyttet seg aktivt av klyngen Industrinavet, og de rigget opp FoU-aktivitet sammen med SINTEF Industri.

Ut i verden

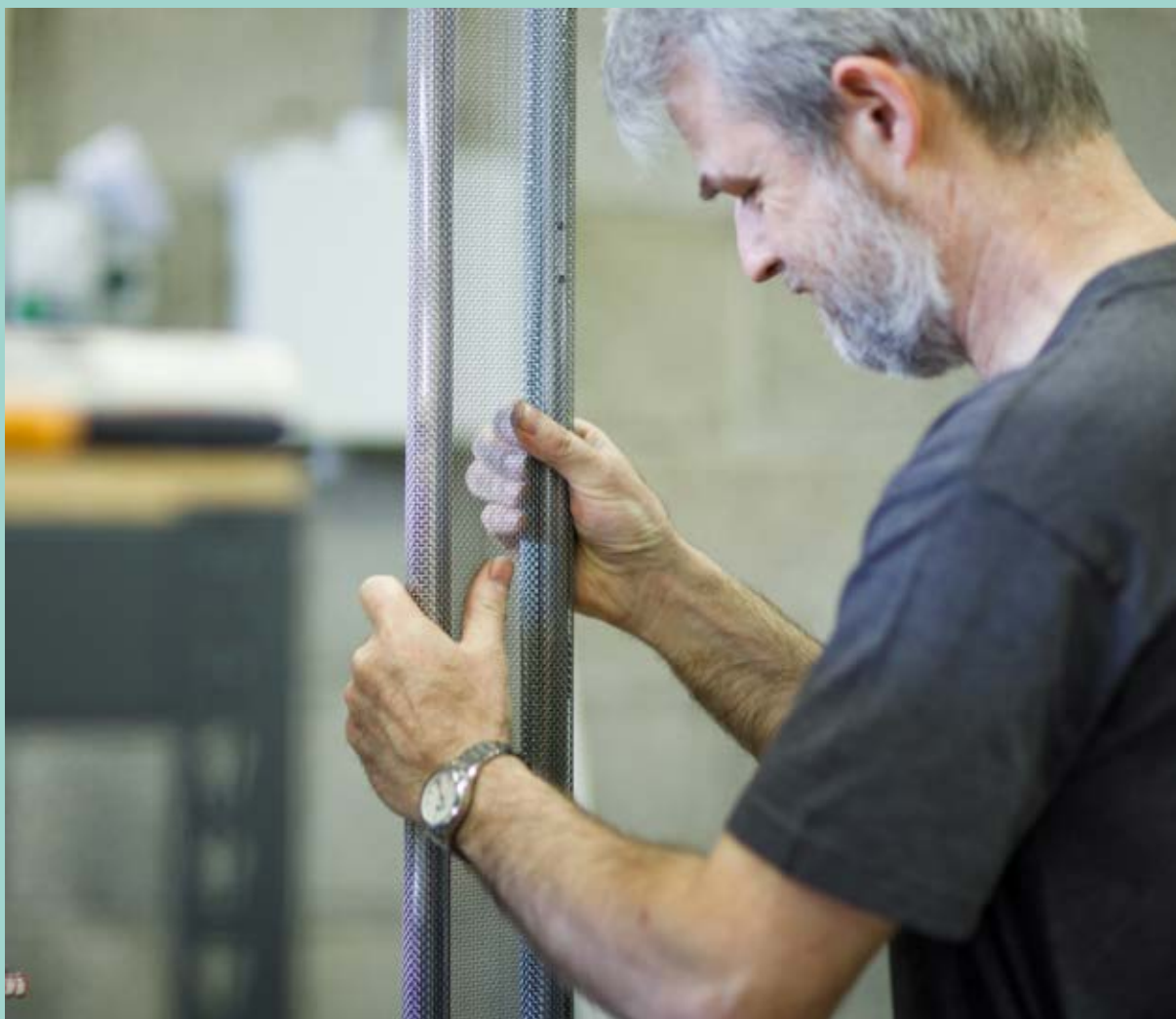
Etter oppkjøpet er verdalsbedriften blitt del av et internasjonalt selskap med en omsetning på over 200 millioner euro, kontorer over store deler av verden og produkter som har vunnet en rekke priser for sin innovative teknologi. Dette er et stort konsern som har fotfeste i Europa, Midtøsten, Asia og USA. Veien ut til verden ble dermed veldig mye kortere for Securo.

– Det gir oss mulighet til å komme raskere ut i flere marked, og vi får tilgang på ny kompetanse og flere ressurser til å drive produktutvikling, forteller daglig leder Frode Resve.

Fortsatt lokal verdiskaping

Securo har brukt lokale leverandører på produksjon og utvikling. Selv om vekstmulighetene først og fremst ligger utenfor Norge, er planen at selskapet skal fortsette å bidra til lokal verdiskaping.

– Ambisjonen er at salget skal bidra til at vi kan vokse i industriparken og ha flere ansatte i Verdal. Halvparten av omsetningen har ligget på eksport. Derfor har det vært en bevisst strategi å finne en sterk europeisk eier, forteller Eivind Elnan, som sammen med Geir Jensen grunnla Securo i 2006.

7 Styringsindikatorer relatert til programvirksomheten

Styringsindikatorene består av to effektindikatorer (vekst i omsetning og vekst i verdiskaping i bedriftene) og en resultatindikator (kundetilfredshet). Formålet med effektindikatorene er å avdekke hvorvidt bedriftene i inkubatorene og næringshagene opplever vekst målt ved økonomisk aktivitet. Dette gir en indikasjon på om inkubatorene og næringshagene har en merverdi i form av å tilrettelegge for bedriftenes utvikling. Omsetning og verdiskaping (driftsresultat + lønnskostnader) måles i kroner, mens endringen måles i intervaller av prosentvis årlig vekst eller reduksjon.⁷

7.1 Vekst i omsetning og verdiskaping i inkubatorbedriftene i inkubasjonsprogrammet

Omsetning og omsetningsendring for inkubatorbedriftene i inkubasjonsprogrammet

Tabellen nedenfor viser omsetning i 2012-2019 for inkubatorbedriftene fordelt på avtalestart.

Tabell 11: Total omsetning 2012-2019 for inkubatorbedriftene basert på avtalestart (beløp i millioner)

Omsetning	Avtalestart						Akkumulert	
	Før 2016	2016	2017	2018	2019	2020	Omsetning	n
2012	890,1						890,1	323
2013	2 595,1						2 595,1	510
2014	4 179,1						4 179,1	699
2015	4 933,3	228,8					5 162,1	945
2016	5 533,4	477,8	262,3				6 273,5	1 220
2017	5 575,7	592,7	2 352,3	88,5			8 609,2	1 440
2018	5 889,8	911,2	2 811,2	382,0	619,9		10 614,1	1 673
2019	6 646,1	1 001,4	2 986,0	451,9	1 701,4	1 121,2	13 908,0	1 868
Akkumulert	36 242,6	3 211,9	8 411,8	922,4	2 321,3	1 121,2	52 231,2	

Totalt har inkubatorbedriftene akkumulert omsetning i hele perioden på 52,2 milliarder kroner. Tabell 11 viser en betydelig økning i omsetning fra første til andre år i program for samtlige bedriftskull, men ingen med like høy vekst som 2017-kullet. Dette skyldes blant annet at flere av bedriftene ikke hadde regnskapstall første året de var i program. For et mer nyansert bilde av omsetningen blant på inkubatorbedriftene, vises det til vedlegg 3.

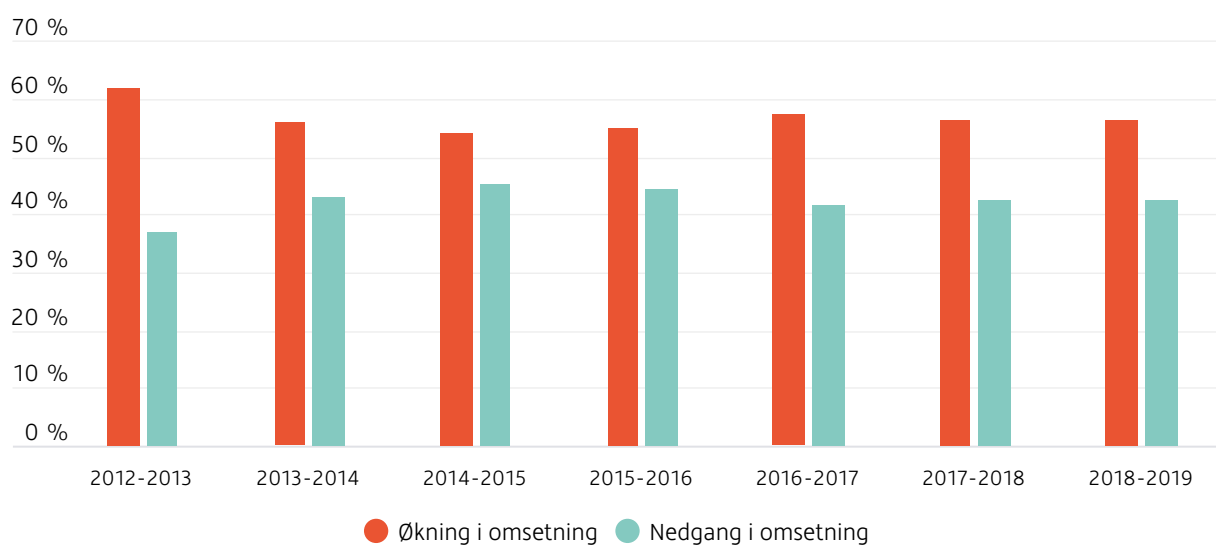
Her fremgår det at det er et fåtall av inkubatorbedriftene som har høy omsetning, og at om lag en femtedel av bedriftene har null i omsetning i de ulike årene. Dette indikerer at det for mange av inkubatorbedriftene tar tid å fremskaffe et inntektsgrunnlag.

⁷ Antall bedrifter med f.eks. avtalestart i 2018 kan bli høyere i 2019 enn 2018. Dette skyldes at noen av bedriftene som ble tatt opp i program i 2018 ikke hadde levert regnskap for 2017, men har gjort dette for 2018. Det at antall bedrifter kan gå ned fra et år til et annet skyldes at noen bedrifter har fått status «ikke aktiv» i Brønnøysundregistrene (kan f.eks. skyldes at de har gått konkurs, blitt kjøpt opp eller avvirket). Dette vil gjelde for bedrifter i begge programmene.

Endring i omsetningen for inkubatorbedriftene

Figur 1 viser andel inkubatorbedrifter med vekst og nedgang i omsetning i perioden 2012 til 2019.⁸

Figur 1: Årlig endring i omsetning i perioden 2012-2019 for inkubatorbedriftene

Avhengig av hvilke årlige endringstall det ses på, opplever fra 54,2 til 62,2 prosent av inkubatorbedriftene årlig vekst i omsetningen. I vedlegg 3 er endring i omsetning brutt ned på ulike intervaller. Blant bedriftene med årlig vekst har den største andelen en fordobling eller mer av omsetningen. Det er fra 6,0 til 8,7 prosent av inkubatorbedriftene som har en årlig reduksjon i omsetningen på 100 prosent. I alle årene er det en signifikant større andel inkubatorbedrifter som har mer enn en dobling av omsetningen enn de som har en reduksjon på 100 prosent.

⁸ Figuren inkluderer bare bedrifter som hadde omsetning større enn kr 0 i utgangspunktåret og de bedriftene som hadde omsetning på kr 0 eller mer i året etter utgangspunktåret (altså at de ikke var «missing» data).

Verdiskaping og endring i verdiskaping for inkubatorbedrifter i inkubasjonsprogrammet

Tabellen nedenfor viser verdiskaping (driftsresultat + lønnskostnader) i 2012-2019 for inkubatorbedriftene fordelt på avtalestart.

Tabell 12: Total verdiskaping 2012-2019 for inkubatorbedriftene basert på avtalestart (beløp i millioner)

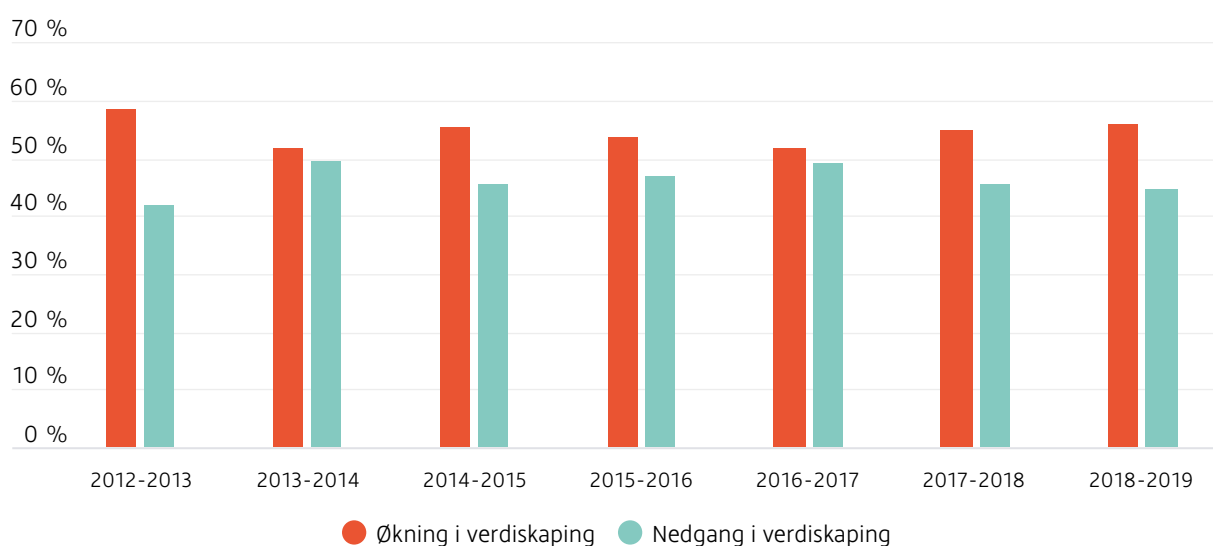
Verdiskaping	Avtalestart						Akkumulert	
	Før 2016	2016	2017	2018	2019	2020	Verdiskaping	n
2012	235,75						235,75	323
2013	646,44						646,44	510
2014	1 020,77						1 020,77	699
2015	889,06	-177,43					711,63	945
2016	1 041,63	-176,04	76,15				941,74	1 219
2017	1 040,51	-293,52	727,43	2,81			1 477,23	1 440
2018	1 041,51	-352,30	897,95	-95,00	110,03		1 602,19	1 673
2019	1 068,15	-430,65	971,59	59,06	445,23	211,78	2 325,16	1 868
Akkumulert	6 983,82	-1 429,94	2 673,12	-33,13	555,26	211,78	8 960,91	

Totalt har inkubatorbedriftene en akkumulert verdiskaping på ni milliarder kroner for årene 2012-2019. Tabell 12 viser at inkubatorbedriftene med avtalestart i 2016 og 2018 totalt har en negativ verdiskaping i perioden 2015-2019. Blant bedriftene med avtalestart i 2016 er det to selskap som til sammen har hatt en negativ total verdiskaping på litt i overkant av to milliarder kroner i perioden 2015-2019. For et mer nyansert bilde av verdiskapingen blant inkubatorbedriftene, vises det til vedlegg 3. Her fremgår det at det er et fåtall av inkubatorbedriftene som har svært høy verdiskaping, og at gjennomsnittlig verdiskaping de ulike årene varierer fra 729 867 kroner til 1,46 millioner kroner.

Endring i verdiskaping for inkubatorbedriftene

Figuren nedenfor viser andel inkubatorbedrifter med vekst og nedgang i verdiskaping i perioden 2012 til 2019.⁹

Figur 2: Årlig endring i verdiskaping i perioden 2012 til 2019 for inkubatorbedriftene

Uavhengig av hvilke bedriftsårskull og årlige verdiskapingsendringer det ses på, opplever mer enn halvparten av inkubatorbedriftene vekst i verdiskapingen hvert år (andelen varierer fra 51,0 til 57,8 prosent). I vedlegg 3 er endringer i verdiskaping brutt ned på ulike intervaller. Mellom en fjerdedel og femtedel av inkubatorbedriftene hadde en årlig nedgang på 100 prosent eller mer i verdiskapingen de ulike årene. I over halvparten av årene er andel bedrifter som opplever mer enn en dobling av verdiskapingen høyere enn andel bedrifter som har en nedgang på 100 prosent eller mer i verdiskaping.

⁹ Figuren inkluderer bare inkubatorbedrifter som ikke hadde verdiskaping lik 0 i utgangspunktåret.

7.2 Vekst i omsetning og verdiskaping i målbedriftene i næringshageprogrammet

Omsetning og endring i omsetning for målbedrifter i næringshageprogrammet

Tabellen nedenfor viser omsetning i 2012-2019 for målbedriftene fordelt på avtalestart.

Tabell 13:

Total omsetning 2012-2019 for målbedriftene i næringshageprogrammet basert på avtalestart (beløp i milliarder)

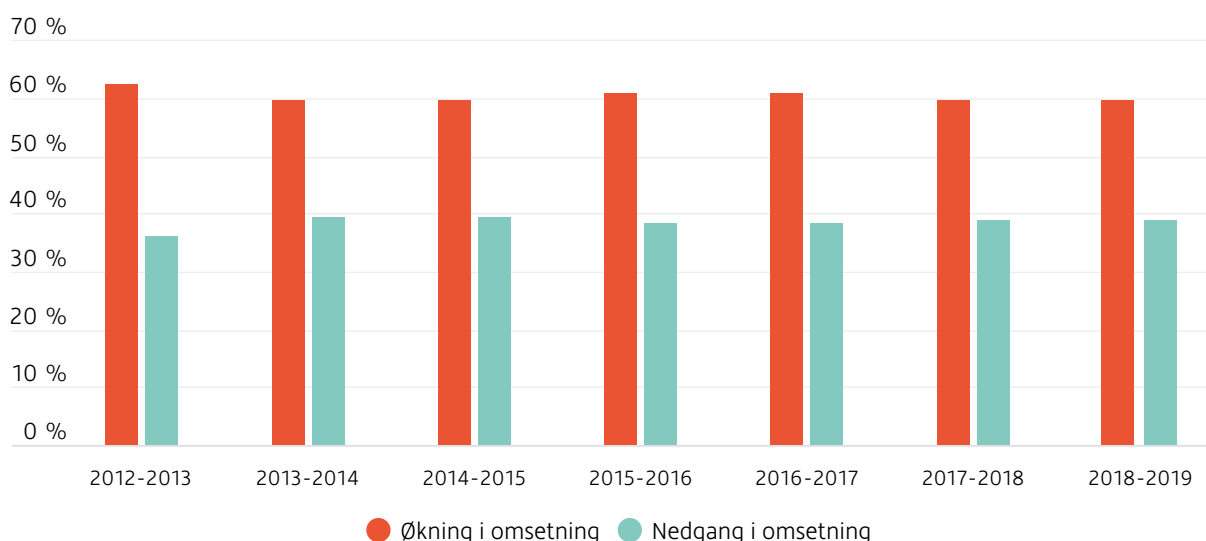
Omsetning	Avtalestart						Akkumulert	
	Før 2016	2016	2017	2018	2019	2020	Omsetning	n
2012	18,08						18,08	796
2013	23,85						23,85	1 051
2014	29,59						29,59	1 304
2015	30,72	13,57					44,29	1 625
2016	32,56	16,74	5,33				54,63	1 953
2017	33,32	18,32	6,16	5,49			63,29	2 254
2018	35,44	15,51	6,17	5,64	3,97		66,73	2 574
2019	38,45	15,78	6,61	6,58	4,83	9,05	81,30	3 036
Akkumulert	242,01	79,92	24,27	17,71	8,80	9,05	381,76	

Totalt har målbedriftene i næringshageprogrammet en akkumulert omsetning 2012-2019 på 381,76 milliarder kroner. Tabell 13 indikerer at målbedriftene med avtalestart i 2016 har en høyere gjennomsnittlig omsetning enn øvrige bedriftskull. For et mer nyansert bilde av omsetningen blant målbedriftene, vises det til vedlegg 4. Her fremgår det at det er et fåtall av målbedriftene har svært høy omsetning. Rundt halvparten av målbedriftene har inntil fem millioner kroner i omsetning uavhengig av hvilket år omsetningen måles. Det fremgår videre at målbedriftene i næringshageprogrammet har en vesentlig høyere omsetning enn inkubatorbedriftene. Dette er som forventet gitt hvilke bedrifter som er målgruppen for de to programmene.

Endring i omsetningen for målbedriftene i næringshageprogrammet

Figuren nedenfor viser andel målbedrifter med vekst og nedgang i omsetning i perioden 2012 til 2019.¹⁰

Figur 3: Årlig endring i omsetning i perioden 2012 til 2019 for målbedriftene

Uavhengig av hvilke bedriftsårskull og årlige omsetningsendringer det ses på, opplever rundt 60 prosent av bedriftene i næringshagene en årlig vekst i omsetningen (andelen varierer fra 59,7 til 62,6 prosent). I vedlegg 4 er endringer i omsetning brutt ned på ulike intervaller. Dersom alle bedriftskullene ses samlet, synes det å være stabilt at om lag en fjerdedel av bedriftene opplever en reduksjon i omsetningen på inntil 25 prosent hvert år, mens i overkant av en tredjedel opplever en økning i omsetningen på inntil 25 prosent hvert år. Det er en signifikant større andel målbedrifter som hadde mer enn en dobling av omsetningen enn de som hadde en reduksjon på 100 prosent.

¹⁰ Figuren inkluderer bare bedrifter som hadde omsetning større enn kr 0 i utgangspunktåret og de bedriftene som hadde omsetning på kr 0 eller mer i året etter utgangspunktåret (altså at de ikke var missing data).

Verdiskaping og endring i verdiskaping for målbedrifter i næringshageprogrammet

Tabellen nedenfor viser verdiskaping (driftsresultat + lønnskostnader) i 2012-2019 for målbedriftene fordelt på avtalestart.

Tabell 14: Total verdiskaping 2012-2019 for målbedriftene basert på avtalestart (beløp i milliarder)

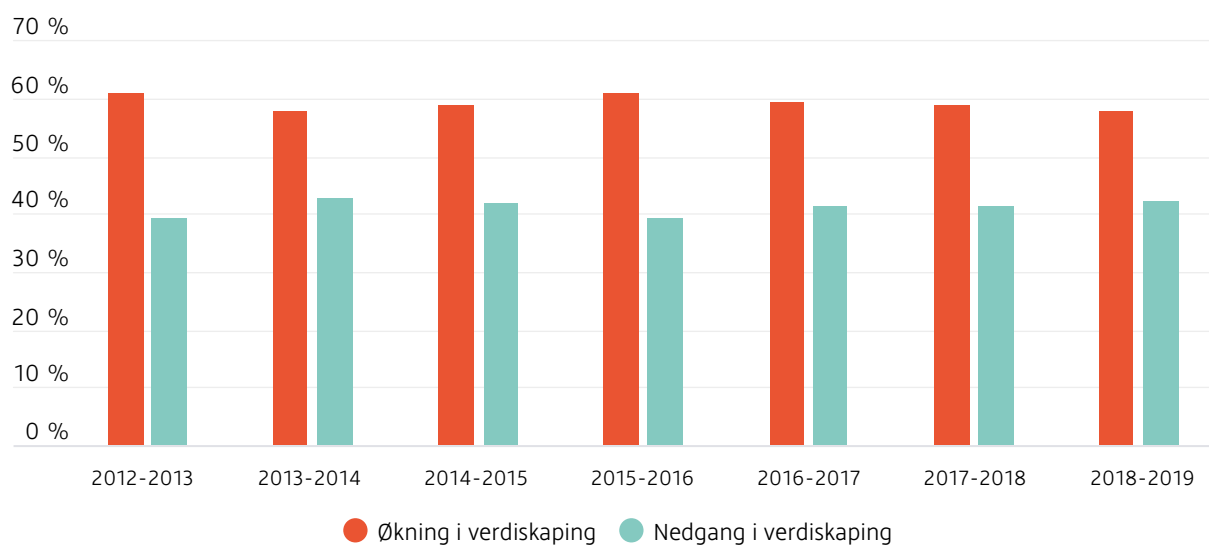
Verdiskaping	Avtalestart						Akkumulert	
	Før 2016	2016	2017	2018	2019	2020	Verdiskaping	n
2012	5,40						5,40	804
2013	7,33						7,33	1 052
2014	8,97						8,97	1 305
2015	9,42	3,55					12,97	1 626
2016	9,98	5,60	1,66				17,24	1 953
2017	10,10	5,58	1,93	1,78			19,39	2 254
2018	10,85	4,02	1,98	1,83	1,23		19,91	2 574
2019	12,23	3,65	2,19	2,10	1,47	2,48	24,12	3 036
Akkumulert	74,28	22,40	7,76	5,71	2,70	2,48	115,33	

Totalt har bedriftene i næringshageprogrammet en akkumulert verdiskaping på 115,33 milliarder kroner for årene 2012-2019. For et mer nyansert bilde av verdiskapingen blant målbedriftene, vises det til vedlegg 4. Her fremgår det at det er et fåtall av målbedriftene som har svært høy verdiskaping, og at gjennomsnittlig verdiskaping de ulike årene varierer fra 6,7 millioner kroner til 8,8 millioner kroner.

Endring i verdiskapingen for målbedriftene i næringshageprogrammet

Figuren nedenfor viser andel målbedrifter med vekst og nedgang i verdiskaping i perioden 2012 til 2019.¹¹

Figur 4: Årlig endring i verdiskaping i perioden 2012 til 2019 for målbedriftene

Uavhengig av hvilke bedriftsårskull og årlige verdiskapingsendringer det ses på opplever mer enn halvparten av målbedriftene i næringshagene vekst i verdiskapingen hvert år (andelen varierer fra 57,1 til 60,5 prosent). I vedlegg 4 er endringer i verdiskaping brutt ned på ulike intervaller. Det er høyest andel målbedrifter som har en økning i verdiskapingen på inntil 25 prosent alle årene. Hvert år er det en større andel målbedrifter som har mer enn en dobling av verdiskapingen sammenlignet med dem som har en nedgang på 100 prosent eller mer.

¹¹ Figuren inkluderer bare målbedrifter som ikke hadde verdiskaping lik 0 i utgangspunktåret.

7.3 Kundetilfredshet og addisjonalitet

Overordnet kundetilfredshet og addisjonalitet er avdekket gjennom en spørreundersøkelse til følgende målgrupper innenfor programmene:

4. Daglig ledere i målbedriftene i næringshagene: 2 200 utsendte spørreskjema; 951 svar; 43 prosent svarrate
5. Daglig ledere i målbedriftene i inkubatorene: 1 859 utsendte spørreskjema; 971 svar; 52 prosent svarrate
6. Inkubatorledere: 33 utsendte spørreskjema; 32 svar; 97 prosent svarrate
7. Næringshageledere: 38 utsendte spørreskjema; 36 svar; 95 prosent svarrate
8. Daglig ledere i innovasjonsselskap med inkubator: 25 utsendte spørreskjema; 21 svar; 84 prosent svarrate

Antallet målbedrifter som har svart i 2020 er rekordhøyt og svarratene for årets undersøkelser vurderes å være meget tilfredsstillende. Det er Mimir Analytics som gjennomfører kundetilfredshetsundersøkelsen.

Målbedrifter i inkubatorene og næringshagene

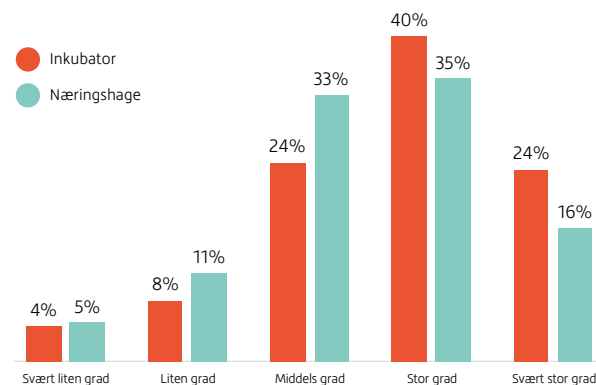
Følgende spørsmål er innarbeidet som overordnet indikator på kundetilfredshet blant målbedrifter i inkubatorer og næringshager: Alt tatt i betraktning, i hvilken grad mener du at næringshagemiljøet/inkubatormiljøet er relevant for utvikling av din bedrift? Figur 5 viser at 84 prosent av målbedriftene i næringshagene er fra «middels til svært stor grad» enig i denne påstanden, mens 51 prosent oppgir at de er i stor grad/svært stor grad enig. Samme figur viser at 88 prosent av målbedriftene i inkubator er fra «middels til i svært stor grad» enig i påstanden, mens 64 prosent er enig i stor grad/svært stor grad. Disse resultatene ligger omtrent på samme nivå som ved fjorårets undersøkelse (marginalt svakere for næringshage, marginalt bedre for inkubator) og betraktes som gjennomgående høy kundetilfredshet.

For å måle overordnet opplevd addisjonalitet ble følgende spørsmål stilt: Hva ville skjedd med utviklingsarbeidet dersom bedriften ikke hadde blitt tilknyttet næringshage-/inkubatormiljøet?

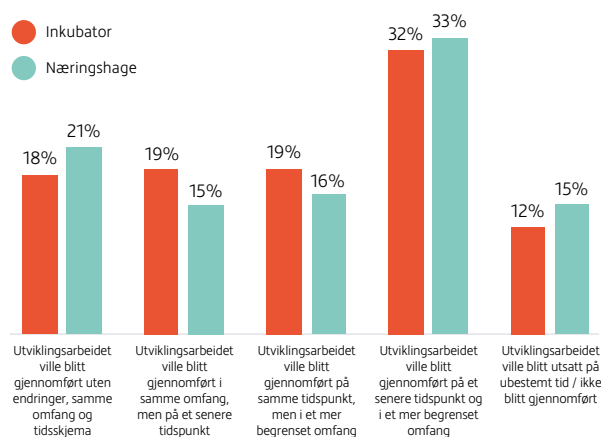
Figur 5 viser at 79 prosent av målbedriftene i næringshagene svarer at tilknytningen til næringshagemiljøet har vært addisjonal, mens 48 prosent rapporterer om høy addisjonalitet (utviklingsarbeidet ville blitt gjennomført på et senere tidspunkt og i et mer begrenset omfang, utsatt på ubestemt tid, eller ikke blitt gjennomført). Hele 82 prosent av målbedriftene i inkubatorene rapporterer om addisjonalitet, der 44 prosent rapporterer høy addisjonalitet. Årets kartlegging viser at opplevd addisjonalitet innenfor programmene styrker seg fra et allerede høyt nivå. En målbedrift som er fornøyd med sin inkubator sier det slik: «Svært dyktige ansatte i inkubatoren, med et stort nettverk. De utfordrer meg og pusher meg til å oppnå mer».

Figur 5: Overordnede indikator på kundetilfredshet og addisjonalitet

Alt tatt i betraktning, i hvilken grad mener du at næringshage/inkubatormiljøet er relevant for utvikling av din bedrift?

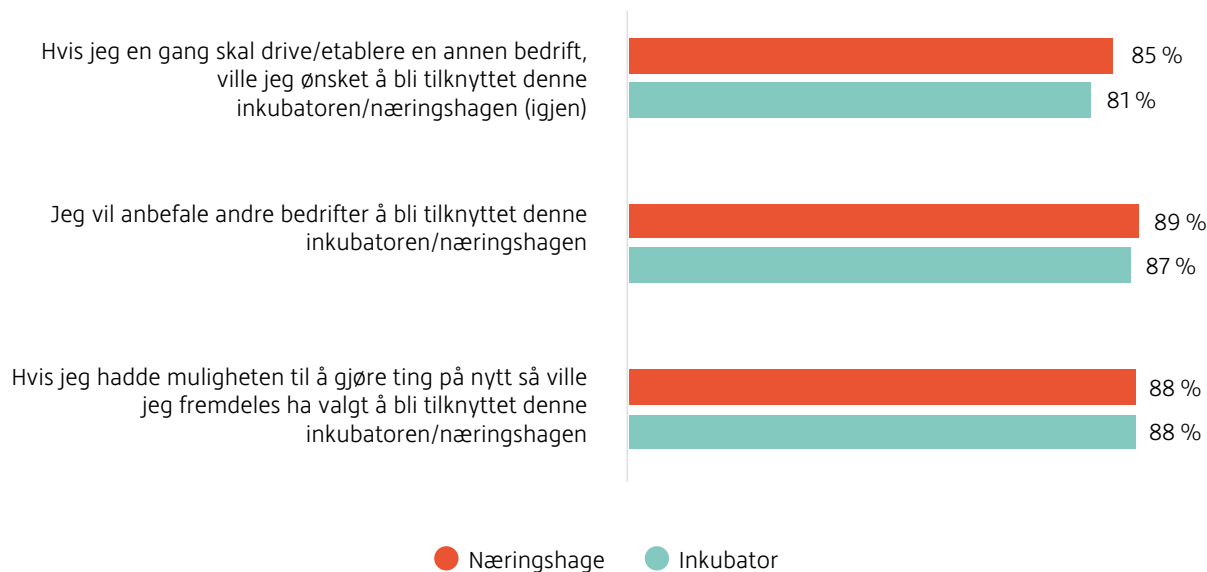
Hva ville ha skjedd med din bedrifts/prosjekts utviklingsarbeid dersom den ikke hadde blitt tilknyttet næringshage-/inkubatormiljøet?

Tre tilleggsspørsmål ble inkludert i årets undersøkelse for en enklere måling av addisjonalitet blant målbedriftene. Som Figur 6 viser, var 88 prosent av målbedriftene i både næringshagene og inkubatorene enig/svært enig i følgende påstand: «Hvis jeg hadde muligheten til å gjøre ting på nytt ville jeg fremdeles ha valgt å bli tilknyttet denne næringshagen/inkubatoren». Videre var 85 prosent av målbedriftene i næringshagene og 81 prosent av målbedriftene i inkubatorene enig/svært enig i påstanden «Hvis jeg en gang skal drive/etablere en annen bedrift, ville jeg ønsket å bli tilknyttet denne næringshagen/inkubatoren (igjen)».

For påstanden «Jeg vil anbefale andre bedrifter å bli tilknyttet denne inkubatoren/næringshagen» var 87 prosent av målbedriftene i inkubatorene og 89 prosent av målbedriftene i næringshagene enig eller svært enig i dette. Svært mange målbedrifter rapporterer om slik høy addisjonalitet, som også har styrket seg noe fra fjorårets allerede høye nivå. En målbedrift som er fornøyd med sin næringshage sier det slik: «Vi har fått ekstremt god bistand på alle områder og ikke minst av vår aller nærmeste rådgiver. Vår suksess er direkte relatert til den bistanden vi har fått fra ide til etablering og nå som vekstbedrift».

Figur 6: Andel som er enig/svært enig påstandene

Ledere i inkubatorer, næringshager og innovasjonsselskap (med inkubator)

Undersøkelsen inneholder overordnede spørsmål om Sivas næringshage- og inkubasjonsprogrammer, vurdert av ledere for inkubatorer, innovasjonsselskap (med inkubator) og næringshager.

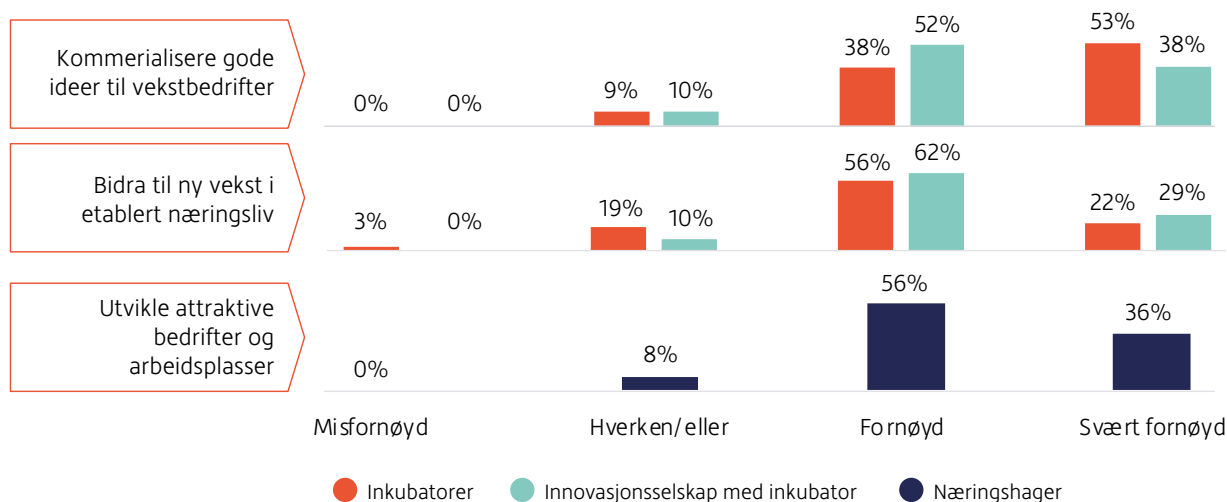
Følgende spørsmål om overordnet kundetilfredshet ble stilt til ledere av næringshage: «En av hovedoppgavene til en næringshage er å utvikle attraktive bedrifter og arbeidsplasser utenfor de større byene i Norge. Alt tatt i betraktning, hvor fornøyd er du med hvordan Sivas næringshageprogram bidrar til dette?» Som Figur 7 viser er 92 prosent av lederne for næringshagene fornøyd/ svært fornøyd med Sivas næringshageprogram sett opp mot denne oppgaven, noe som er en økning fra fjorårets undersøkelse.

Videre ble følgende to spørsmål stilt til inkubatorlederne og lederne for innovasjonsselskap (med inkubator): «En av oppgavene til en inkubator er å bidra til å kommersialisere gode ideer til vekstbedrifter. Alt tatt i betraktning hvor fornøyd er du med hvordan Sivas inkubasjonsprogram bidrar til dette?» Figur 7 viser at henholdsvis 91 prosent av inkubatorlederne

var fornøyd/svært fornøyd (liten økning fra fjoråret), mens 90 prosent av lederne av innovasjonsselskap var fornøyd/svært fornøyd (liten nedgang fra fjoråret). Det andre spørsmålet på overordnet kundetilfredshet var: «En av oppgavene til en inkubator er å bidra til ny vekst i etablerte virksomheter. Alt tatt i betraktning, og ut ifra din posisjon som leder av inkubator/ innovasjonsselskap, hvor fornøyd er du med hvordan Sivas inkubasjonsprogram bidrar til dette?». Her var 91 prosent av lederne av innovasjonsselskap fornøyd/ svært fornøyd, mens 78 prosent av inkubatorlederne var fornøyd/svært fornøyd. Dette representerer en sterk økning i tilfredshet på denne indikatoren sammenlignet med fjoråret blant inkubatorledere og ledere av innovasjonsselskap med inkubator. En inkubatorleder uttrykker seg slik for å beskrive Sivas verdi: «*Det er totaliteten med Siva som er nøkkelen. Summen av finansiering, krav, sunn konkurranse, møteplasser og oppfølging som er nøkkelen til et inkubatortilbud som videreutvikles år etter år og som får stadig bedre innhold og kvalitet!*» En fornøyd leder av innovasjonsselskap (med inkubator) utdyper sin tilfredshet med Siva slik: «*bidrar til evaluering og utvikling av inkubatortilbudet, gir tilgang til et nasjonalt nettverk, ressurser til inkubasjonsprogrammet*».

Figur 7: Hvordan bidrar Sivas program til å nå din organisasjons hovedoppgaver?

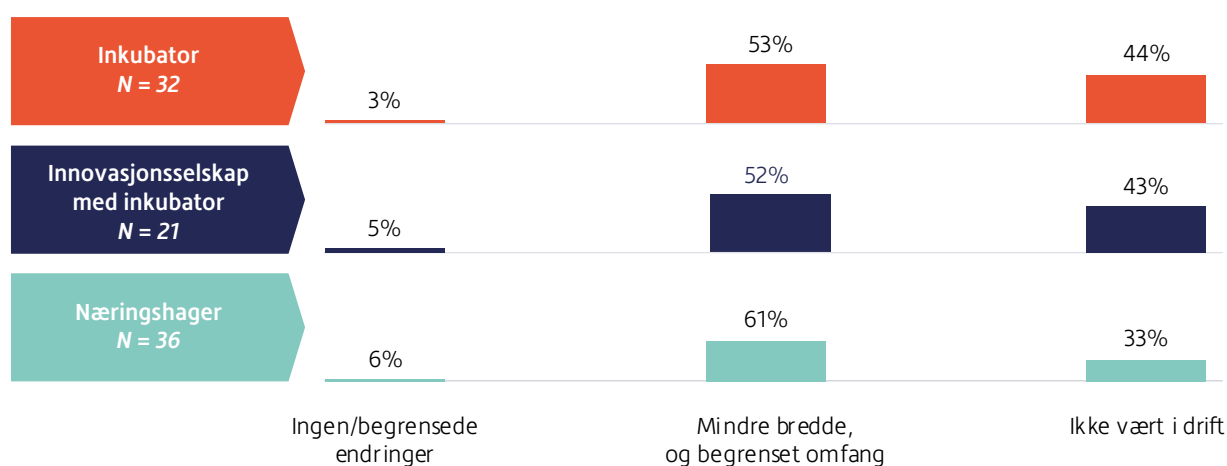
En av din organisasjons hovedoppgaver er å bidra til kommersialisering/ny vekst/nye attraktive arbeidsplasser. Ut i fra din posisjon som leder, hvor fornøyd er du med hvordan Sivas program?

Inkubatorlederne, næringshagelederne og lederne i innovasjonsselskap med inkubator ble videre bedt om å vurdere hva som ville skjedd dersom inkubatoren/næringshagen ikke var en del av Sivas næringshage-/

inkubasjonsprogram. Dette er en overordnet indikator på addisjonalitet vurdert av disse lederne, og funnene vises i Figur 8.

Figur 8: Hva ville skjedd med din inkubator/næringshage dersom den ikke hadde vært del av Sivas program?

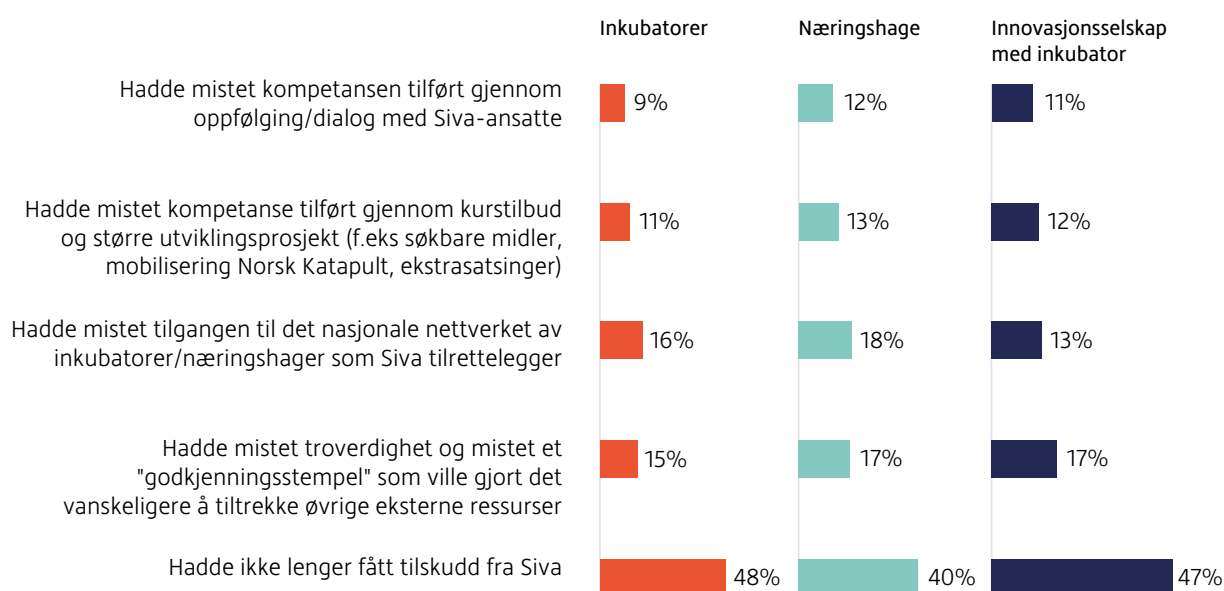
De aller fleste næringshageledere angir at Sivas næringshageprogram har en positiv effekt på bredde og omfang i næringshagens tilbud. 33 prosent rapporterer at næringshagen ikke ville vært i drift uten tilknytning til Sivas næringshageprogram, mens 61 prosent oppgir at næringshagen ville hatt mindre bredde i sitt tilbud og et begrenset omfang. Dette utgjør en økning sammenlignet med fjoråret. En leder av næringshage utdyper sitt svar på spørsmålet om hva Siva bidrar med slik: «"Godkjenningsstempel", tilskudd, nettverk, kompetanse».

Nesten alle inkubatorledere angir at Sivas inkubasjonsprogram har en positiv effekt på bredde i deres tilbud og/eller omfang i inkubatoren. 44 prosent hevder at inkubatoren ikke ville vært i drift, mens 53 prosent oppgir at inkubatoren ville hatt mindre bredde

i eget tilbud og begrenset omfang uten deltakelse i programmet. Dette er en liten økning i opplevd addisjonalitet fra fjoråret. En inkubatorleder uttrykker seg slik for å utdype hvilken påvirkningskraft Siva har på inkubatoren: «Siva bidrar med "smart og kompetent finansiering", dvs. man har stor individuell frihet til bruk av ressurser samtidig som vi blir målt på resultater. I tillegg er møteplassene svært viktig for å få nye ideer og bygge nettverk». Inkubatorledernes vurderinger støttes av ledere for innovasjonsselskap (med inkubator) hvor 43 prosent vurderer at inkubatoren ikke ville vært i drift uten Sivas inkubasjonsprogram og 52 prosent mener at inkubatoren ville hatt mindre bredde og mer begrenset omfang uten programmet (dette er på nivå med fjoråret). En fornøyd leder av et innovasjonsselskap uttrykker seg slik for å eksemplifisere Sivas verdi: «Et nasjonalt nettverk og en kvalitetssikring av inkubatoren».

Figur 9 viser hvilke momenter som lederne vektla i sitt svar på betydningen av Sivas bistand for deres inkubator/næringshage.

Figur 9: Utdyping av ledernes vurdering av addisjonalitet

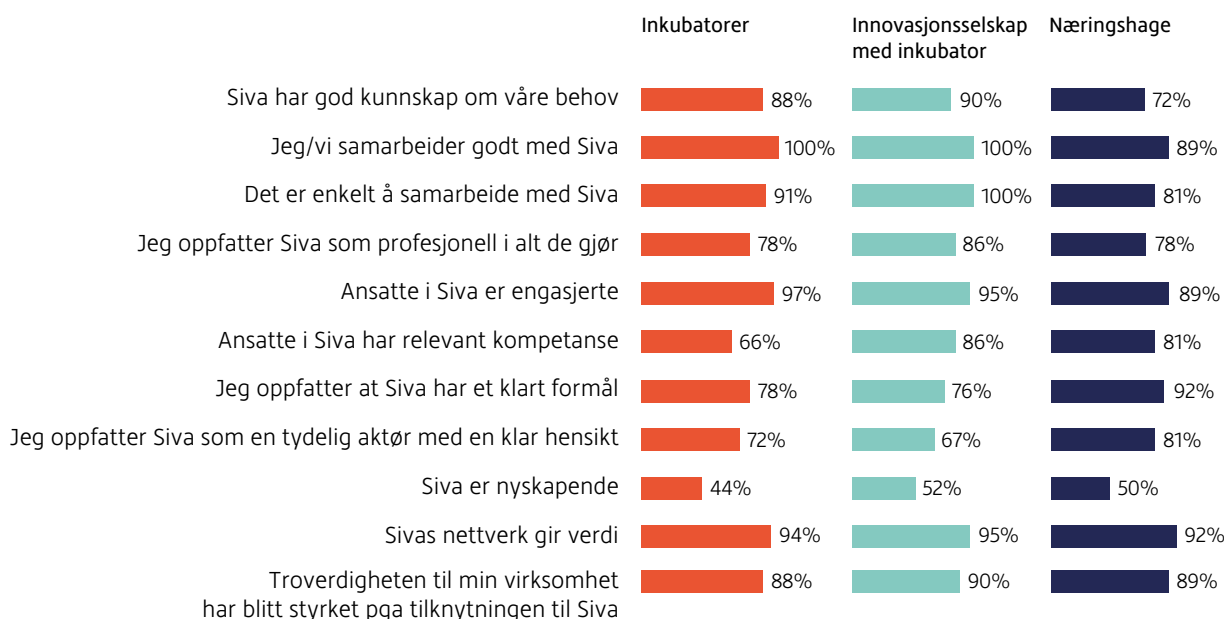
Årets kartlegging inneholder flere svaralternativer (sammenlignet med tidligere år) hvor formålet har vært å borre dypere ned i hvordan Siva skaper addisjonalitet. I år ser vi at det finansielle tilskuddet utgjør under 50 prosent av Sivas addisjonalitet slik lederne vurderer det (selv om større utviklingsprosjekt også inneholder elementer av tilskudd). Mer enn 50 prosent av Sivas addisjonalitet skapes med andre ord av andre faktorer som tilført kompetanse gjennom oppfølging/dialog med ansatte i Siva, kompetanse tilført gjennom kurstilbud

og utviklingsprosjekt, tilgangen til Sivas nasjonale nettverk, og troverdigheten/kvalitetsstempelet ved å være tilknyttet Siva og programmene. En inkubatorleder utdyper sitt svar om addisjonalitet slik: «Det er litt vanskelig å si hva som påvirker dette – det er ikke lett å se for seg organiseringen av inkubatorene uten Siva, både med tanke på tilskudd, nettverk og kompetanse. Syns at nettverket og kompetansen som er bygget opp over tid har stor verdi for oss».

Lederne ble videre bedt om å ta stilling til påstander om Siva. Figur 10 viser at Siva jevnt over får gode skussmål fra lederne av inkubatorer, næringshager og innovasjonsselskap (med inkubator). Lederne synes spesielt at samarbeidet med Siva er godt. To av Sivas kjerneverdier er profesjonell og engasjert, og det har vært en markant økning i scoren på disse to

verdiene sammenlignet med i fjor. Sivas nettverk, og at tilknytningen til Siva gir inkubatoren/næringshagen styrket troverdighet, får også i år høy score. Selv om Siva får noe høyere score i år på utsagnet om at Siva er nyskapende, kan svarene tolkes som et uttrykk om at lederne ønsker seg et noe mer nyskapende Siva.

Figur 10: Påstander om Siva (andel enig/svært enig)

Oppsummering

Årets undersøkelse viser at målbedriftene rapporterer om høy overordnet kundetilfredshet og addisjonalitet med inkubatorene og næringshagene. Mange målbedrifters utviklingsarbeid ville ikke blitt igangsatt, utsatt på ubestemt tid, eller hatt mindre fremdrift/omfang uten tilknytning til inkubator/næringshage. Samtidig er det svært mange målbedrifter som vil anbefale inkubator/næringshage til andre gründere/bedrifter. Årets undersøkelse viser videre at Sivas programaktivitet

er avgjørende for bredden i tilbudet og omfanget av aktiviteten i de aller fleste inkubatorene og næringshagene slik lederne av inkubatorer, næringshager og innovasjonsselskap (med inkubator) ser det. En vesentlig andel av inkubatorene og næringshagene ville ikke vært i drift uten Sivas bidrag slik lederne vurderer det. Videre uttrykker lederne høy tilfredshet med Sivas næringshage- og inkubasjonsprogram. Alt i alt er det en økning i kundetilfredshet og addisjonalitet fra fjoråret hos både målbedrifter og ledere for inkubator, næringshage og innovasjonsselskap (med inkubator).

8 Analyse og vurderinger relatert til programvirksomheten

I dette delkapitlet presenteres analyser og vurderinger av resultater, oppnådde effekter og ressursbruk. Delkapitlet innledes med sysselsettingsvekst i målbedriftene i næringshagene. Deretter ses det på dynamikken blant målbedriftene i inkubatorene og næringshagene, herunder geografisk fordeling. Delkapitlet fortsetter med andel målbedrifter med kvinner i ledende stillinger. Videre presenteres i hvilken grad inkubatorene og næringshagene når egne målsettinger, og det ses på hvordan koronapandemien har påvirket bedriftene i program i tillegg til programoperatørene. Relevante forskningsresultater for Sivas inkubatorer og næringshager presenteres. Delkapitlet

avsluttes med en vurdering av indikatorene i Sivas MRS (mål- og resultatstyringssystemet).

8.1 Sysselsettingsvekst i målbedriftene i næringshagene

Dette er et sentralt mål på målbedriftenes utvikling og forventes å samvarierte i stor grad med størrelser som omsetning og verdiskaping. Indikatoren måles som endring i antall ansatte blant målbedriftene i næringshagene. Tabellen nedenfor viser totalt antall ansatte i 2013-2020 for målbedriftene fordelt på avtalestart.

Tabell 15: Totalt antall ansatte 2013-2020 i målbedriftene i næringshageprogrammet basert på avtalestart

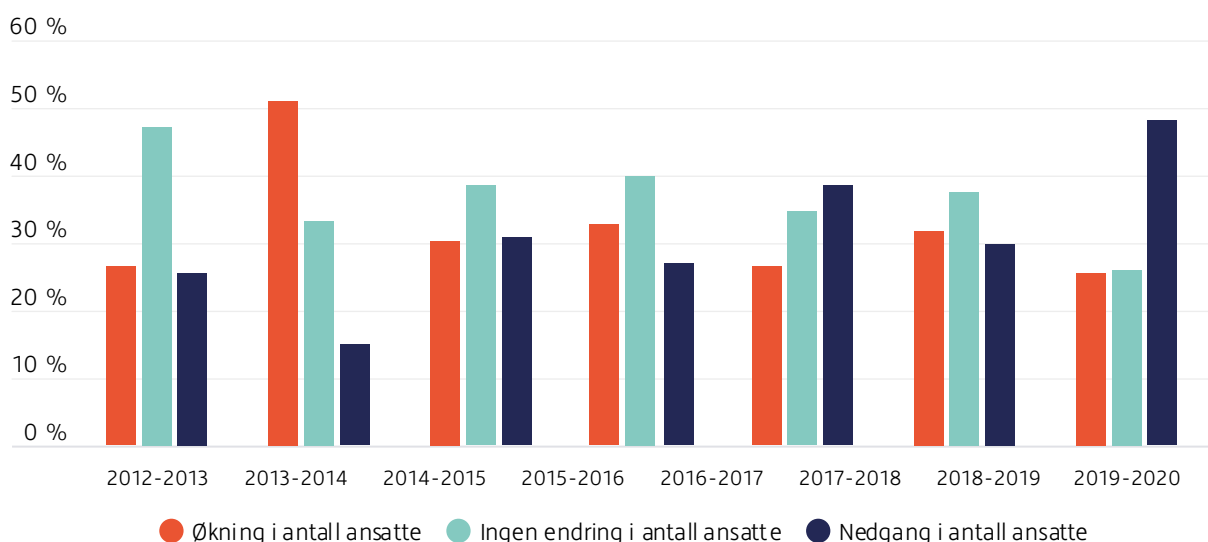
Ansatte	Avtalestart						Akkumulert	
	Før 2016	2016	2017	2018	2019	2020	Ansatte	n
2013	10649						10 649	966
2014	13464						13 464	1 266
2015	24975						24 975	1 835
2016	24611	6 082					30 693	2 406
2017	25079	6 158	4 869				36 106	2 769
2018	23811	5 969	4 612	4 730			39 122	3 234
2019	24294	7 953	4 792	4 565	3 856		45 460	3 634
2020	22441	7 415	4 557	4 348	3 905	5 669	48 335	4 699

Målbedriftene som har vært aktive i hele eller deler av perioden 2013-2020 hadde i 2020 48 335 ansatte. Det har vært en reduksjon i totalt antall ansatte fra 2019 til 2020 for alle bedriftskullene med unntak av 2019-inntakene. Gjennomsnittlig antall ansatte i målbedriftene i perioden 2013-2020 har variert mellom 10,3 og 13,6 ansatte. Medianen var tre ansatte i 2013 og 2014, en ansatt i 2020 og to ansatte de øvrige årene. Det at medianen er såpass lavere enn gjennomsnittet indikerer at det er noen få målbedrifter som står for en stor andel av samlet antall ansatte.

Endring i antall ansatte for målbedriftene i næringshageprogrammet

Figuren nedenfor viser andel målbedrifter med vekst, nedgang eller ingen endring i antall ansatte i perioden 2013 til 2020.¹² I vedlegg 4 er endringer i antall ansatte brutt ned på ulike intervaller.

Figur 11: Årlig endring ansatte i perioden 2013 til 2020 for målbedriftene

Vel en fjerdedel av målbedriftene opplevde en økning i antall ansatte fra 2013 til 2014, fra 2017 til 2018 og fra 2019 til 2020, mens halvparten av målbedriftene hadde en økning i antall ansatte fra 2014 til 2015. De resterende årene var det om lag en tredjedel som hadde vekst i antall ansatte. I halvparten av årene er det kategorien «ingen endringer i antall ansatte» som har høyest andel målbedrifter. Endringen fra 2019 til 2020 skiller seg markant fra de øvrige periodene ved å ha en rekordhøy andel målbedrifter som opplever nedgang i antall ansatte (48,4 prosent). I vedlegg 4 fremgår det at en femtedel av målbedriftene har hatt en reduksjon på 100 prosent i antall ansatte, det vil si at de har gått fra å ha ansatte i 2019 til å ikke ha ansatte i 2020. Nærmere

analyser viser at blant disse 514 selskapene hadde 82,1 prosent av dem en ansatt i 2019, og den bedriften med flest ansatte i 2019 hadde 91 ansatte. Denne nedgangen i antall ansatte antas å ha sammenheng med koronapandemien. Vi har ikke sett samme koronaeffekt for nedgang i omsetning og verdiskaping, men det skyldes at sist tilgjengelige tall for verdiskaping og omsetning er fra 2019, mens tallene for antall ansatte er fra 2020.

¹² Tabellene inkluderer bare målbedrifter som ikke hadde antall ansatte lik 0 i utgangspunktåret.

8.2 Endringer i antall målbedrifter i inkubatorene og næringshagene

Formålet med denne indikatoren er å gi et bilde av gjennomstrømning og volum av målbedrifter innenfor begge program. Indikatoren består av tre elementer:

1) Endring i antall målbedrifter i inkubatorene og næringshagene, 2) Antallet nye bedrifter som er tatt inn og antallet som har gått ut av inkubatorene

og næringshagene, og 3) Geografisk fordeling på endringene. Tabellen nedenfor viser endring i antall målbedrifter i programmene i 2013-2020, herunder antall målbedrifter som er tatt inn og gått ut av inkubatorene og næringshagene.

Tabell 16: Endring i antall målbedrifter i næringshage- og inkubasjonsprogrammene i 2013-2020¹³

Endring i antall målbedrifter	Antall inkubasjonsprogram	Antall næringshageprogram
Aktive målbedrifter pr 31.12.13	610	1 122
Nye inntak i 2014	292	357
Avsluttede målbedrifter i løpet av 2014	197	257
Aktive målbedrifter pr 31.12.14	705	1 222
Nye inntak i 2015	393	380
Avsluttede målbedrifter i løpet av 2015	277	248
Aktive målbedrifter per 31.12.15	821	1 354
Nye inntak i 2016	678	558
Avsluttede målbedrifter i løpet av 2016	312	302
Aktive målbedrifter per 31.12.16	1 187	1 610
Nye inntak i 2017	754	541
Avsluttede målbedrifter i løpet av 2017	521	578
Aktive målbedrifter per 31.12.17	1 420	1 573
Nye inntak i 2018	768	619
Avsluttede målbedrifter i løpet av 2018	623	386
Aktive målbedrifter per 31.12.18	1 565	1 806
Nye inntak i 2019	786	547
Avsluttede målbedrifter i løpet av 2019	803	470
Aktive målbedrifter per 31.12.19	1 548	1 883
Nye inntak i 2020	919	893
Avsluttede målbedrifter i løpet av 2020	761	434
Aktive målbedrifter per 31.12.20	1 706	2 342

¹³ I denne tabellen regnes målbedrifter i inkubasjonsprogrammet som alle bedrifter i fasene preinkubasjon (uavhengig av hvilken fase de går videre til) og inkubatorbedrift. Avsluttede målbedrifter er de som endret fase til forretningsmessig innovasjon, postinkubasjon eller alumni. Målbedrifter i næringshageprogrammet er de bedriftene som er rapportert som målbedrift som registreringstype. Avsluttede målbedrifter er bedrifter som har endret status fra målbedrift til medlemsbedrift, prosjekt eller alumni.

Tabell 16 viser at både næringshage- og inkubasjonsprogrammet årlig har netto tilvekst av målbedrifter (netto nedgangen for næringshageprogrammet i 2017 skyldes at syv næringshager gikk ut av program 01.02.2017). Videre er det en liten nedgang i inkubasjonsprogrammet per 31.12 fra 2018 til 2019. Dette skyldes et høyt antall avsluttede bedrifter i 2019. Tabell 7 viser imidlertid at det var en liten økning fra 2018 til 2019 i antall bedrifter i fasene preinkubasjon og inkubatorbedrift som hadde vært aktive i løpet av året. Tallene for inkubasjonsprogrammet viser at både antall avsluttede bedrifter og nye inntak øker fra år til år, noe som tyder på en økt dynamikk

i programmet. Unntaket er for 2020, der det var færre bedrifter som gikk ut av program sammenlignet med 2019. Dette skyldes at flere bedrifter har behov for mer omfattende og langvarig hjelp fra programoperatørene som følge av koronapandemien.

Fylkesvise forskjeller

Figurene nedenfor viser fylkesvis fordeling av antall nye og totalt antall målbedrifter i programmene per 31.12.2020. Grunnlaget for figurene og utviklingen hele perioden ligger i vedlegg 5.

Figur 12: Fylkesvis fordeling av andel nye og totalt antall målbedrifter i inkubasjonsprogrammet pr 31.12.20

Målbedrifter i inkubatorene

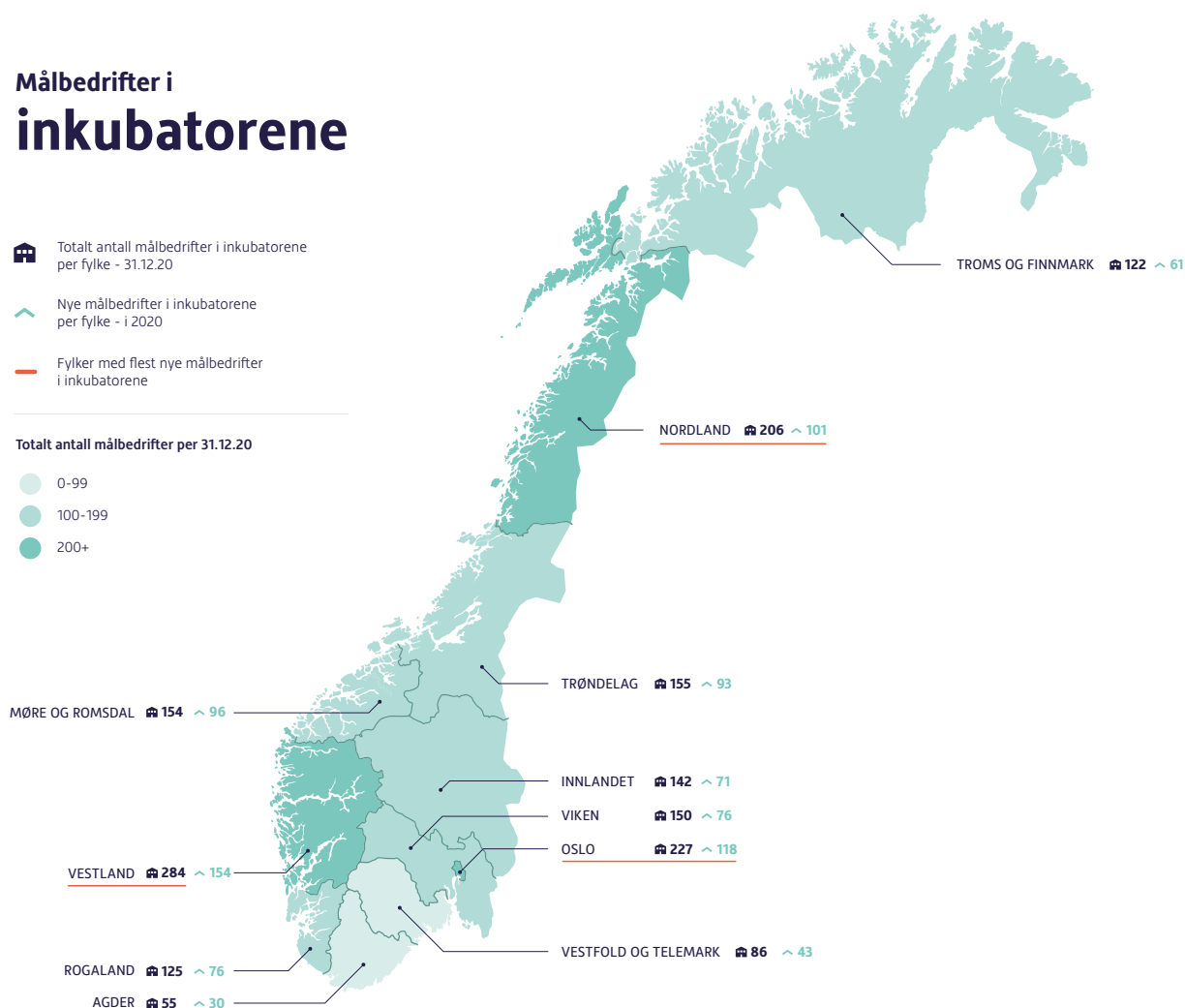
 Totalt antall målbedrifter i inkubatorene per fylke - 31.12.20

 Nye målbedrifter i inkubatorene per fylke - i 2020

 Fylker med flest nye målbedrifter i inkubatorene

Totalt antall målbedrifter per 31.12.20

- 0-99
- 100-199
- 200+

Figur 12 viser at de fylkene med flest bedrifter i inkubasjon er Vestland, Oslo og Nordland. Disse tre fylkene representerer til sammen en tredjedel av totalt antall inkubatorer og 37 prosent av totalt tilskudd i differensieringsmodellen innenfor inkubasjonsprogrammet. Åtte av elleve fylker har en økning i antall bedrifter fra 2019 til 2020. Det er de tre nevnte fylkene som også har flest antall nye inntak i 2020. I vedlegg 5 fremgår det at de fylkene med høyest andel nye inntak i 2020 er Møre og Romsdal, Rogaland og Trøndelag.

Vedlegg 5 viser at Nordland, Trøndelag og Vestland har hatt flere målbedrifter enn gjennomsnittet alle åtte årene. Samtlige fylker har hatt en økning i antall

målbedrifter fra 2013 til 2020. Det er Vestland, Oslo og Nordland som hadde den største økningen fra 2013 til 2020 i antall målbedrifter, mens Oslo, Viken og Vestfold og Telemark hadde den største relative veksten i antall målbedrifter i samme periode. I alt har ni av elleve fylker mer enn fordoblet antall målbedrifter i perioden 2013-2020.

Vedlegg 5 viser videre andelen målbedrifter som hadde avtalestart i de åtte årene. Andelen varierer fra 41 til 57 prosent i perioden 2013-2020. Dette viser at det er god tilvekst av nye målbedrifter i inkubasjonsprogrammet. I 2020 utgjorde andelen nye målbedrifter fra 49 til 62 prosent av totalt antall bedrifter i de ulike fylkene.

Figur 13: Fylkesvis fordeling av andel nye og totalt antall målbedrifter i næringshageprogrammet pr 31.12.20

Målbedrifter i næringshagene

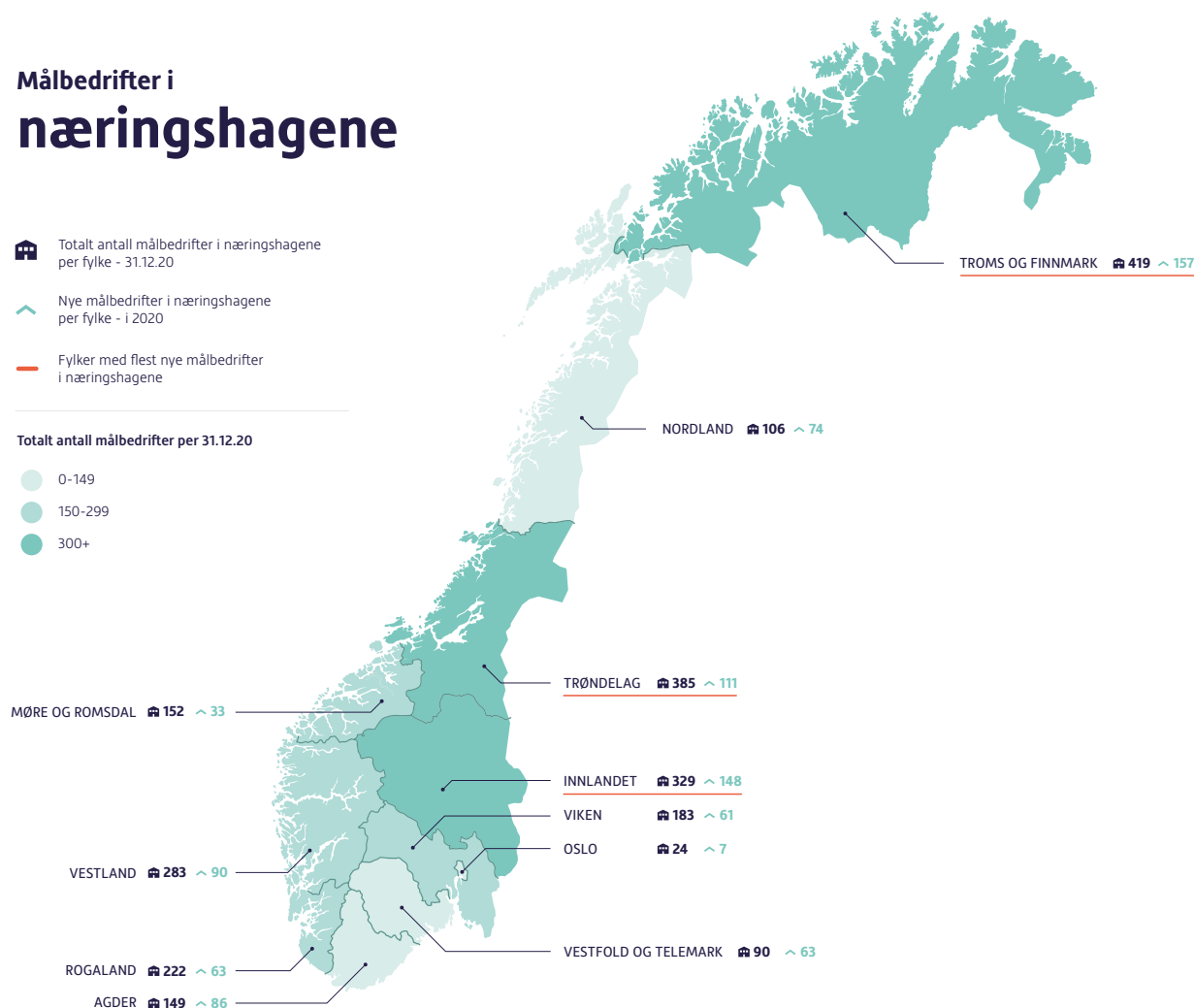
 Totalt antall målbedrifter i næringshagene per fylke - 31.12.20

 Nye målbedrifter i næringshagene per fylke - i 2020

 Fylker med flest nye målbedrifter i næringshagene

Totalt antall målbedrifter per 31.12.20

- 0-149
- 150-299
- 300+

Figur 13 viser at det er fylkene Troms og Finnmark, Trøndelag og Innlandet som har flest målbedrifter per 31.12.20 med henholdsvis 419, 385 og 329. Disse tre fylkene har dermed 48 prosent av alle målbedriftene i næringshageprogrammet i 2020. Videre har disse tre fylkene 46 prosent av totalt antall næringshager og mottar 47 prosent av totalt tilskudd i differensieringsmodellen innenfor næringshageprogrammet. I vedlegg 5 fremgår det at Innlandet, Troms og Finnmark og Trøndelag har hatt flere målbedrifter enn gjennomsnittet alle åtte årene. Samtlige fylker har hatt en økning i antall målbedrifter fra 2013 til 2020. De fylkene som har hatt minimum en fordobling i antall målbedrifter fra 2013 til 2020 er Innlandet, Oslo, Rogaland, Trøndelag, Vestfold og Telemark og Vestland (Oslo og Vestfold og Telemark er fylkene med færrest målbedrifter i 2020)¹⁴.

Vedlegg 5 viser at mellom 28 og 50 prosent av målbedriftene hadde avtalestart samme år som rapportåret i perioden 2013-2020. Fra 2016 til 2018

var andelen nye målbedrifter stabil og utgjorde en tredjedel av totalt antall målbedrifter. I 2019 gikk andelen nye målbedrifter ned til 29 prosent, mens den i 2020 økte til 38 prosent. Andelen nye målbedrifter i næringshagene er vesentlig lavere enn innenfor inkubasjonsprogrammet, og viser at det ikke er like stor utskifting av bedrifter i næringshagene som i inkubatorene. Figur 13 viser at det er fylkene Troms og Finnmark, Innlandet og Trøndelag som har flest nye målbedrifter i 2020. Dersom en ser på andel nye inntak i 2020 (se vedlegg 5) er det fylkene Nordland, Vestfold og Telemark og Agder som har høyest andel nye inntak, fra 58 til 70 prosent.

8.3 Andel målbedrifter med kvinner i ledende stillinger

Tabellen under viser andel aktive målbedrifter (alle bedrifter i fasene preinkubasjon (uavhengig av hvilken fase de går videre til) og inkubatorbedrift) i inkubasjonsprogrammet i 2013-2020 med kvinne(r) i ledende stilling(er) de ulike årene.

Tabell 17: Andel aktive målbedrifter i inkubasjonsprogrammet i 2013 til 2020 med kvinne(r) i ledende stilling(er)

Andel kvinner	Avtalestart						Totalt	
	Før 2016	2016	2017	2018	2019	2020	Andel kvinner	n
2013	143 (21,6 %)						143 (21,6 %)	663
2014	185 (21,3 %)						185 (21,3 %)	869
2015	194 (20,9 %)						194 (20,9 %)	927
2016	105 (18,4 %)	123 (18,1 %)					228 (18,2 %)	1250
2017	64 (23,9 %)	81 (19,1 %)	171 (22,6 %)				316 (21,8 %)	1 447
2018	25 (18,5 %)	40 (19,2 %)	122 (24,8 %)	200 (25,9 %)			387 (24,1 %)	1 606
2019	15 (25,4 %)	18 (19,4 %)	62 (27,7 %)	114 (26,9 %)	221 (28,0 %)		430 (27,1 %)	1 589
2020	10 (31,2 %)	8 (16,0 %)	31 (29,8 %)	48 (27,4 %)	113 (28,2 %)	239 (26,1 %)	449 (26,8 %)	1 678

Her defineres kvinnelig ledelse som kvinnelig daglig leder og/eller styreleder og/eller gründer. Tabellen viser at andelen målbedrifter med kvinnelig ledelse var relativt stabil de første årene, før den falt i 2016. Fra 2016 og fram til 2020 har det vært en økning i andel bedrifter med kvinnelig ledelse (8,6 prosentpoeng).

I 2020 hadde om lag en av fire målbedrifter i inkubasjonsprogrammet kvinnelig ledelse, hvilket innebærer at i tre av fire målbedrifter er de tre ledende stillingene besatt av menn. For samtlige år gjelder at det var flest kvinnelige ledere i stillingen som gründer, etterfulgt av daglig leder.

¹⁴ Siva har ingen næringshager i Oslo, men noen næringshager har enkelte målbedrifter med hovedadresse i disse fylkene.

Andel målbedrifter med kvinner i ledende stillinger i næringshageprogrammet

Tabellen nedenfor viser andel målbedrifter i næringshageprogrammet i 2013-2020 med kvinne(r) i ledende stilling(er) de ulike årene.

Tabell 18: Andel målbedrifter i næringshageprogrammet i 2013 til 2020 med kvinne(r) i ledende stilling(er)

Andel kvinner	Avtalestart						Totalt	
	Før 2016	2016	2017	2018	2019	2020	Andel kvinner	n
2013	326 (29,1 %)						326 (29,1 %)	1 122
2014	397 (32,5 %)						397 (32,5 %)	1 222
2015	456 (33,7 %)						456 (33,7 %)	1 354
2016	375 (35,6 %)	195 (34,9 %)					570 (35,4 %)	1 610
2017	236 (35,7 %)	124 (33,4 %)	166 (30,7 %)				526 (33,4 %)	1 573
2018	182 (35,6 %)	90 (36,3 %)	149 (34,8 %)	204 (33,0 %)			625 (34,6 %)	1 806
2019	153 (35,9 %)	68 (34,9 %)	102 (34,7 %)	139 (33,0 %)	204 (37,3 %)		666 (35,4 %)	1 883
2020	136 (35,2 %)	49 (31,4 %)	77 (35,5 %)	92 (32,5 %)	158 (38,8 %)	359 (40,2 %)	871 (37,2 %)	2 342

Også for næringshagene defineres kvinnelig ledelse som kvinnelig daglig leder og/eller styreleder og/eller gründer. Tabellen viser at vel en tredjedel av målbedriftene har kvinnelig ledelse i de ulike årene. Det er verdt å merke seg at for målbedriftene med avtalestart i 2020 har næringshageprogrammet for første gang nådd målet om 40 prosent andel bedrifter med kvinnelig ledelse. Det har fra 2013 til 2020 vært en økning i andel bedrifter med kvinnelige ledelse på 8,1 prosentpoeng. Dette innebærer at i to tredjedeler av målbedriftene innenfor næringshageprogrammet er de tre ledende stillingene besatt av menn. For samtlige år gjelder at det var færrest kvinnelige ledere i stillingen som styreleder. Andelen målbedrifter med kvinnelig ledelse er høyere for målbedriftene innenfor næringshageprogrammet enn innenfor inkubasjonsprogrammet.

8.4 Oppnådde resultater sett i forhold til inkubatorenes og næringshagenes egne målsettinger

Hver desember rapporterer inkubatorene og næringshagene måltall til Siva for kommende år. Disse inkluderer blant annet totalt antall bedrifter og nye inntak i programmene.

Inkubatorene hadde samlet ambisjon om å ha 1 586 bedrifter i fasene preinkubasjon/inkubatorbedrift, og 344 forretningsmessige innovasjoner i 2020. Inkubatorene endte opp med å ha 7,6 prosent flere bedrifter (1 706) i preinkubasjon/inkubatorbedrift enn egne målsettinger, mens for forretningsmessige innovasjoner nådde inkubatorene egne målsettinger (343). I 2020 tok inkubatorene opp 1 128 nye bedrifter i inkubasjon, mens de hadde målsettinger om å få 987 nye bedrifter (774 nye bedrifter i fasene preinkubasjon/inkubatorbedrift og 209 nye forretningsmessige innovasjoner). Inkubatorene hadde 19 prosent flere nye inntak i preinkubasjon/inkubatorbedrift enn sine måltall, mens de nådde 98 prosent av måltallet for

nye forretningsmessige innovasjoner i 2020. Dette innebærer at inkubatorene leverte over sine måltall for fasene preinkubasjon og inkubatorbedrift, mens de leverte så å si på måltallene for forretningsmessige innovasjoner. Samlet sett leverte inkubatorene vesentlig bedre enn de akkumulerte måltallene for aktive bedrifter i inkubasjon i 2020 og nye inntak i 2020.

Næringshagene hadde samlet ambisjoner om å ha 2 032 målbedrifter i 2020, mens resultat ble 2 342 målbedrifter (15 prosent over måltallet). Videre hadde næringshagene samlet målsettinger om å få 605 nye målbedrifter i 2020, og de fikk 893 (48 prosent over måltallet). Dette innebærer at næringshagene samlet leverte langt over egne måltall for 2020.

For både næringshagene og inkubatorene kan disse resultatene langt på vei forklares av etterspørselsøkningen næringshagene og inkubatorene opplevde som følge av koronapandemien.

8.5 Koronapandemien

Den nasjonale strukturen av innovasjonsselskaper ble tidlig i 2020 pekt på som en viktig bidragsyter i den krevende situasjonen mange bedrifter havnet i, som følge av koronapandemien. Siva gikk tidlig i dialog med NFD og KMD for å se på ulike tiltak som kunne muliggjøre at næringshagene og inkubatorene kunne bidra inn i den ekstraordinære situasjonen.

Etter avklaringer med departementene gjorde Siva tidlige endringer, slik at det innenfor programmene ble mulig å yte innovasjonsstøttetjenester uten å kreve egenandel fra bedriftene. Helt konkret innebar dette at Siva allerede i mars gikk bort fra kravet om egenandel for resten av 2020 for ordinært programtilskudd, tilskudd basert på søkbare midler og for midler til pågående mobiliseringsprosjekt mot utnevnte katapult-sentre for Norsk katapult. Tiltaket var ment å avhjelpe de bedriftene som var og ble rammet av pandemien, og

det ble presisert at bedrifter som ikke var berørt skulle betale egenandel på vanlig måte. Fakturert egenandel utgjør ordinært minimum 25 prosent av markedsverdien på tjenesten som målbedriftene mottar fra inkubatoren eller næringshagen. Mange programoperatører fakturerer normalt også mange bedrifter for mer enn 25 prosent av tjenestens verdi, gjerne opp til 50 prosent. På bakgrunn av dette besluttet Siva å kompensere alle operatører av programmene for inntektstapet, som bortfallet av fakturerte egenandeler fra målbedriftene medførte knyttet til ordinært programtilskudd og søkbare midler (basert på 25 prosent). Dette utgjorde totalt 38,5 millioner kroner, og ble finansiert av oppsparte midler under programmene.

I tidligere omtalt kundetilfredshetsundersøkelse (se avsnitt 7.3) oppgir 97 prosent av næringshagelederne at dette tiltaket har vært viktig/svært viktig for næringshagens evne til å utvikle/opprettholde attraktive bedrifter og arbeidsplasser utenfor de større byene i Norge under pandemien. Det store flertallet av inkubatorlederne mener at dette tiltaket i regi av Siva har vært viktig/svært viktig for inkubatorens evne til å «bidra til etablering av nye bedrifter» (81 prosent), «kommersialisere gode ideer til vekstbedrifter» (88 prosent), «bidra til ny vekst i etablerte virksomheter» (63 prosent), og «bidra til at bedrifter overlever» (84 prosent). Disse vurderingene støttes i meget stor grad av lederne for innovasjonsselskap med inkubator. Kundetilfredshetsundersøkelsen bekrefter dermed tilbakemeldingene Siva har fått av programoperatørene gjennom 2020 om at muligheten til å gi inntil 100 prosent støtte for programmenes innovasjonstjenester har vært uvurderlig for mange bedrifter. Kompensasjon for bortfallet av inntekter har også bidratt til at programoperatørene har kunnet yte den hjelpen som bedriftene har etterspurt, uten å skjele til egen økonomi. Fritaket for egenandel har i flere tilfeller vært avgjørende for at oppstartsbedrifter har kunnet fortsette eget utviklingsløp i inkubatorene.

Høsten 2020 ble Sivas nasjonale næringshage- og inkubasjonsprogrammer ytterligere forsterket med 40 millioner kroner som en del av en nasjonal krisepakke knyttet til koronapandemien. Midlene hadde som formål å bidra til vekst og utvikling hos norske bedrifter i en krevende tid, og ble bevilget til fylkeskommunene som oppdragsgivere for Sivas næringshage- og inkubasjonsprogrammer. Fylkeskommunene ga deretter Siva oppdrag knyttet til disse midlene. Fordelingen av tilskuddet på 40 millioner var basert på samtlige næringshager og inkubatorer sine estimater på forbruk og behov for ekstra midler i 2020, og ble gjort i tett dialog mellom Siva og fylkeskommunene. Faktisk utbetaling av tilskudd til operatørene skjedde imidlertid ikke før i desember 2020. Siden midlene ble utbetalt såpass sent i 2020, medførte dette at flere operatører gjennom høsten ikke kunne bistå alle bedriftene som tok kontakt og ønsket utviklingsbistand. En stor del av disse midlene kommer således først til nytte for bedrifter i 2021.

Siva har siden mai 2020 fulgt med på hvor stor andel av bedriftene i programmene som er rammet av pandemien i så stor grad at de har behov for redusert eller bortfall av fakturert egenandel. Næringshage- og inkubatorlederne ble bedt om å angi i AVI hvorvidt bedriften har behov for redusert fakturert egenandel eller bortfall av fakturert egenandel som følge av pandemien. I perioden mai til desember 2020 varierte denne andelen mellom 55 prosent og 65 prosent for målbedriftene i næringshagene, og mellom 61 prosent og 75 prosent for bedriftene innenfor inkubasjonsprogrammet. Dette viser at majoriteten av bedriftene i de to programmene er økonomisk rammet av pandemien i 2020. I en spørreundersøkelse høsten 2020 til inkubatorene og næringshagene ble det spurt om hvor stor andel av dagens bedriftsportefølje de forventer vil være preget av pandemien i 2021. For inkubatorene varierte svarene fra 20 prosent til 100 prosent. Gjennomsnittet var 69 prosent. Tilsvarende varierte svarene hos næringshagene fra 20 prosent til 90 prosent, med et gjennomsnitt på 56 prosent. Dette innebærer at Sivas programoperatører forventer at store deler av næringslivet vil være preget av pandemien også i 2021.

Kundetilfredshetsundersøkelsen viser at 92 prosent av målbedriftene i næringshagene og 91 prosent av målbedriftene i inkubatorene rapporterer å ha blitt påvirket av pandemien i 2020. Inkubatorene og næringshagene har lyktes i å hjelpe flere av disse målbedriftene. For eksempel er 35 prosent av målbedriftene i næringshagene, og 37 prosent av målbedriftene i inkubatorene, enig/helt enig i påstanden «Næringshagen/inkubatoren har bidratt til at bedriften har håndtert covid-19 krisen bedre». En tilsvarende andel er videre enig/helt enig påstander om at inkubator/næringshage har bidratt til at målbedriftene har «sett nye forretningsmuligheter i covid-19 krisen», «har omstilt seg i lys av covid-19 krisen», «har fått bedre sjanse til å nå sine mål gjennom covid-19 krisen», og «har fått bedre sjanse til å overleve gjennom covid-19 krisen». Et mindre antall målbedrifter rapporterer imidlertid om at inkubator/næringshage ikke har motvirket de negative effektene av krisen. Dette er nok et uttrykk for at pandemien har dramatiske effekter på deler av norsk næringsliv, samtidig som det også viser at det er mulig å motvirke (noen av) de negative implikasjonene krisen har, gjennom bidrag fra inkubatorer og næringshager.

8.6 Relevante forskningsresultater for Sivas inkubatorer og næringshager

Ved utløpet av 2019 avsluttet Siva og Handelshøgskolen Nord (HHN) et forskningsprosjekt om inkubatorer og næringshager. Data og informasjon fra forskningsprosjektet har blitt brukt i to avlagte PhD-grader og flere vitenskapelige artikler som er publisert/under fagfellelvurdering (se årsrapporten for 2018 og 2019 for oversikt). En tredje doktorgradsavhandling i tilknytning til dette prosjektet ble innlevert og forsvart i 2020: Marit Breivik-Meyer (It takes two to tango: The role of incubators in the early development of start-ups). Foruten dette har innsamlet data fra prosjektet blitt brukt til forskning på i hvilken grad inkubatorer bidrar til å hjelpe tidligfasebedrifter med å overvinne det som kalles «liabilities of newness» (større barrierer, hindringer og utfordringer i oppstartsprosessen) i forskningslitteraturen. Samtidig er det forskningsprosjekter på gang som ser på hvor viktig økosystemet er for gründere og tidligfasebedrifter i inkubatorer. Dette er sentrale tema som Siva arbeider med.

Forskningsprosjektet i HHN har styrket den forskningsbaserte kunnskapen om norske inkubatorer og næringshager, bidratt med denne kunnskapen inn i den internasjonale forskningen om inkubator/næringshage, og styrket HHN sin forskningskompetanse på dette viktige forskningsfeltet. Forskningen bygger også viktig kunnskap innad i Siva.

Data om Sivas programvirksomhet blir videre etterspurt av flere forskningsmiljøer (f.eks. er det levert ut data til SSB, Menon, Samfunnsøkonomisk Analyse og Sintef i 2020), og det gis gode tilbakemeldinger på datakvaliteten og strukturen på dataene. Siva vil fortsette å videreutvikle eget analysearbeid innenfor programaktiviteten. Siva var en etterspurt partner på flere koronaforskningsprosjekter, og vi sitter i referansegruppen til prosjektet RegReSir (Regional Resilience and Sustainable Industrial Restructuring). Målsettingen er å opparbeide og analysere kunnskap om effektene av Sivas innsats som grunnlag for bedre prioritering av egne ressurser. Slikt analysearbeid muliggjør videre en tettere oppfølging av operatørene innenfor begge programmer. Videre vil slike analyser være et viktig kunnskapsgrunnlag i arbeidet med å utvikle nye programmer som skal erstatte dagens programmer fra 2023. Det er også et mer langsiktig mål at analysene kan bidra med god faktabasert kunnskap og vurderinger inn i fylkeskommunale prioriteringsdiskusjoner og inn i utvikling av nasjonal nærings- og innovasjonspolitik.

8.7 Vurdering av indikatorene

Dette er det åttende året Siva rapporterer etter indikatorene som inngår i selskapets MRS (mål- og resultatstyringssystem) tilknyttet programvirksomheten. Systemet har blitt utviklet i takt med erfaring og bruken av de ulike indikatorene. Det ble i 2018 gjort to større endringer i overensstemmelse med NFD: 1) Vedlegget om kundetilfredshetsundersøkelsen utgår fra årsrapporten og erstattes av at NFD og KMD får tilsendt rapporten i sin helhet, 2) Det skilles ikke på årskull i vedleggene som omhandler omsetning, verdiskaping og sysselsetting.

Siva anser gjeldende indikatorer som relevante og gode med hensyn til å måle aktivitetsnivå og resultater i programmene. Det er videre Sivas oppfatning at systemet setter overordnede mål og indikatorer for programvirksomheten, som sammen med støttende analyser og evalueringer/forskningsprosjekter, gir indikasjoner knyttet til hvorvidt Siva gjennom programvirksomheten bidrar til å realisere vekst og verdiskaping i næringslivet i hele landet. Disse effektmålene kunne blitt mer robuste dersom vi sammenlignet veksten i omsetning, verdiskaping og antall ansatte for bedriftene i program med sammenlignbare bedrifter som ikke er i program (ref. SSB-rapporten fra 2018). Slike analyser bør i så fall utvikles over tid og gjennomføres av eksternt miljø.

Systemet knyttet til datainnsamling og -bearbeiding som Siva benytter i denne sammenhengen er utviklet slik at det ikke medfører altfor mye arbeid for verken bedriftene eller operatørene. Siva får dermed effektivt målt resultater på en god måte.

9 Fylkeskommunene som nye oppdragsgivere for programvirksomheten

Oppdragsgiveransvaret for begge programmer ble fra og med januar 2020 overført til fylkeskommunene. Siva fikk i desember 2019 oversendt endelig rapport fra en nedsatt arbeidsgruppe som vurderte ulike aspekter ved denne endringen, med tilhørende årshjul for avtalt ny styringsdialog.

Overgangen til nye oppdragsgivere fra januar 2020 betyr at Siva gikk fra å ha to departementer som oppdragsgivere, til å få elleve regionale oppdragsgivere med ansvar for både det nasjonale og de regionale oppdragene. Sammenlignet med tidligere situasjon har dette medført betydelig administrativt merarbeid knyttet til styringsdialog, utbetaling av midler til operatørene, etablering av rutiner, diverse oppfølging osv. Samtidig har det ført til økt kompetanse om programmene blant fylkeskommunene, og at Siva og fylkeskommunene nå arbeider tettere sammen. Dette anser vi som viktig. Det kan imidlertid over tid være en utfordring dersom slike oppgaver i for stor grad går på bekostning av utviklingsoppgaver innenfor programmene.

Det første året med fylkeskommunene som oppdragsgivere har vært preget av utvikling av nye og gode måter å samhandle på. Fylkeskommunenes oppdragsbrev til Siva og tilhørende utbetalinger har i mange tilfeller vært preget av forsinkelser. Dette har også gjort at Sivas utbetaling til programoperatørene har blitt utsatt. Dette oppleves uheldig, og er noe som bør unngås i den resterende programperioden.

I henhold til avtalt årshjul skal det avholdes inntil to regionale styringsmøter per år per fylkeskommune. Det ble i all hovedsak gjennomført i 2020, med unntak av en fylkeskommune hvor det ikke ble gjennomført regionale styringsmøter. Siva opplever å ha etablert god dialog med de enkelte fylkeskommunene som oppdragsgivere. Særlig i forbindelse med koronapandemien har det vært tett dialog med mange av disse rundt felles ambisjoner for å sikre at bedrifter får rask tilgang til bistand. Det er vår oppfatning at fylkeskommunene særlig i denne situasjonen ser viktigheten av den strukturen de ulike programoperatørene representerer, og mange har også benyttet strukturen ved særskilte tiltak i den krevende situasjonen næringslivet befinner seg i.

Nasjonalt programråd for næringshage- og inkubasjonsprogrammet har vært et strategisk og rådgivende forum, og har siden 2017 omfattet både næringshage- og inkubasjonsprogrammet. Programrådet hadde i 2019 ingen aktivitet på grunn av mange parallelle prosesser knyttet til regionreform og områdejennomgang. Siva og fylkeskommunene igangsatte i 2020 på nytt arbeidet i programrådet og det ble gjennomført noen møter. Tema var i all hovedsak knyttet til gjennomført revisjon av de differensierte tilskuddsmodellene i programmene og ny innplassering av alle programoperatørene. Rammene for en revisjon av programrådets arbeid er nå under avklaring. Siva ser frem til å benytte dette verktøyet for å styrke sitt arbeid og sin rolle som oppdragstaker for fylkeskommunene.

Når det gjelder den nasjonale styringsdialogen innenfor programmene har denne vært preget av noen utfordringer i 2020. Dette skyldes blant annet at det etablerte årshjulet for styringsdialogen i første halvdel av 2020 til dels var lite kjent blant fylkeskommunene. Videre var det i liten grad en etablert struktur som kunne håndtere fylkeskommunenes samlede nasjonale oppdrag ovenfor Siva, og se helheten med sikte på programutvikling. Det er per mars 2021 i ferd med å vedtas en slik struktur som skal håndtere denne delen av fylkeskommunenes ansvar på en bedre måte. Siva ser frem til å videreutvikle også dette samarbeidet med fylkeskommunene fremover.

10 Utvikling av nye programmer med oppstart i 2023

Dagens næringshage- og inkubasjonsprogrammer avsluttes 31.12.22. Siva har derfor igangsatt arbeidet med utvikling av forslag til nytt næringshageprogram og nytt inkubasjonsprogram som kan implementeres fra 2023. Siva mottok i 2020 oppdrag knyttet til utvikling av nye programforslag fra fylkeskommunene, som oppdragsgivere av de to programmene, og NFD, som eier av inkubasjonsprogrammet.

Våren og høsten 2020 er i hovedsak brukt til interne forberedelser til den mer utadrettede samt faktiske programutviklingen, blant annet gjennom utvikling og sammenstilling av et kunnskapsgrunnlag. Det er blant annet gjort et arbeid for å sikre viktige læringspunkter fra dagens programmer, sammenstille lærdom fra gjennomførte utviklingsprosjekter under gjeldende programmer, sammenstille lærdom fra ulike forskningsarbeider samt gjennomførte evalueringer.

Utvikling av nye programforslag krever stor grad av involvering av ulike ressurser og kompetanse, både internt i Siva og ikke minst eksternt mot mange aktører og kompetansemiljøer. En god involvering av fylkeskommunene som oppdragsgivere til programmene er også sentralt. Det legges opp til at slik involvering skal gjøres på ulike måter; gjennom deltakelse i en nedsatt ressursgruppe, deltakelse i en nedsatt referansegruppe, i ulike workshops og møter, samt ved høringsrunder m.m. Fylkeskommunenes frist for innsendelse av nye programforslag til KMD er satt til 31.12.21, og arbeidet som nå pågår tar utgangspunkt i en tidsplan i henhold til dette.

Mobiliserer små og mellomstore bedrifter til Norsk katapult

Siva har mobilisert små og mellomstore bedrifter i næringshage- og inkubasjonsprogrammene til å nyttiggjøre seg av katapult-sentrene tjenester. Høine AS er en av bedriftene som har hatt god nytte av det økte samarbeidet mellom programmene og katapultordningen.

Gjennom å bygge kompetanse i Siva-strukturen på hva katapult-sentrene kan tilby, samt bistå med presentasjonsmateriale og gode eksempler, har de gode hjelperne i næringshagene og inkubatorene fått et attraktivt verktøy som gjør dem enda mer relevant når de bistår bedriftene i deres utviklingsarbeid. Katapult-sentrene har på sin side fått uvurderlig hjelp til rekruttering av prosjekter i segmentet for små- og mellomstore bedrifter (SMB).

- > **EKSPERTTEAMET:** Består av representanter fra Sør-Hedmark Næringshage, Innoventus Sør, Kunnskapsparken Helgeland, Proneo, Rogaland Ressurssenter og Midt-Troms Næringshage.
- > **FINANSIERING:** Tidligere overførte og akkumulerte bevilgninger fra Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) benyttes.
- > **HØINE AS:** Selskapet er en konsulentvirksomhet for forskning, utvikling og salg av nye produkter og tjenester for å fremme sirkulærøkonomi i byggebransjen.
- > **SIVA-STRUKTUR:** Høine AS er målbedrift i Pågang næringshage som har fulgt prosjektet helt fra tidlig idé, og bistått i utvikling av både bedrift og produkt.

Eget ekspertteam

Et ekspertteam har bidratt til å gjøre veien kortere for bedriftene, mens midler i «Siva-fondet» har redusert kostnadene deres. Ekspertteamet består per i dag av syv personer fra inkubatorer og næringshager i Siva-strukturen, og utgjør kompetansekjernen i mobiliseringsarbeidet. En viktig oppgave for teamet er å motta søknader, bidra med ytterligere behovsavklaring, og deretter planlegge videre løp til katapult-sentrene. I løpet av året har teamet vurdert totalt 125 katapult-prosjekter, likt fordelt mellom inkubatorer og næringshager.

Ombrukstegl for norske forhold

Da Høine AS ønsket å teste et helt nytt produkt i form av dansk ombruksteglstein, ble de gjennom Pågang Næringshage satt i kontakt med Norner, som er en av partnerne i Future Materials katapult-senter. Norner kunne raskt sette opp et testprogram som dekket bedriftens ønske om å se på innovativ bruk av murstein og «opsirkulering» til nye byggevarer. Kvalitetstesting av materialet har vært kritisk for å kunne utvikle en kommersiell, robust og varig byggevarer. Testingen var støttet av mobiliseringsmidler fra Siva, hvor bedriftene kan få inntil 100 000 kroner for å gjennomføre katapult-prosjekter.

Foto: Krakenimages/
Unsplash

Vedlegg 1:**Inkubatorer og næringshager i program per 31.12.2020****Tabell:** Inkubatorer og næringshager i program per 31.12.2020

Næringshager i program per 31.12.20	Inkubatorer i program per 31.12.20
Buskerud Næringshage AS (1)	6:AM Accelerator AS (0)
Egga Utvikling AS (1)	Aggrator Inkubator Ås AS (0)
FI AS (1)	Aksello AS (1)
Føniks Næringshage AS (1)	Aleap AS (0)
Hallingdal Næringshage AS (1)	Atheno (0)
Halti Næringshage AS (1)	Industriinkubatoren Proventia AS (0)
Hermetikken Næringshage AS (1)	Industriutvikling Vest AS (0)
Klar bedrift AS (1)*	Innoventus Sør AS (0)
INam AS (1)	Kjeller Innovasjon AS (0)
Landsbyen Næringshage AS (1)	Klosser Innovasjon AS (1)
Lindesnesregionen Næringshage AS (0)	Kongsberg Innovasjon AS (0)
Linken Næringshage AS (1)	Kunnskapsparken Bodø AS (1)
Lister Nyskaping AS (0)	Kunnskapsparken Helgeland AS (1)
Medvind Næringshage AS (0)	Kunnskapsparken Vestland AS (1)
Nasjonalparken Næringshage AS (1)	KUPA AS (1)
Nordkappregionen Næringshage AS (1)	Kystinkubatoren AS (1)
Næringshagen i Hardanger AS (1)	Norinnova AS (1)
Næringshagen i Midt-Troms (1)	Orinor AS
Næringshagen i Orkdalsregionen AS (1)	Oslo Cancer Cluster Incubator AS (0)
Næringshagen på Voss AS (1)	Pan Innovasjon AS (0)
Næringshagen Østfold AS (0)	Pro Barents AS (1)
Orinor AS (1)	Proneo AS (1)
Pågang Næringshage AS (1)	Protomore Kunnskapspark AS (0)
Rogaland Ressurssenter AS (0)	Silicia AS (0)
Ryfylke Næringshage AS (0)	Skåppå AS (0)
Rørosregionen Næringshage AS (1)	SMART Innovation Norway AS (0)
Sapmi Næringshage AS (1)	Startuplab AS (0)
Sentrum Næringshage AS (1)	T:lab AS (1)
Skåppå AS (1)	Total Innovation AS (0)
Sognefjorden Næringshage AS (1)	Validé AS (0)
Stryn Næringshage AS (1)	Vindel AS (0)
Suldal Vekst AS (1)	VIS AS (0)
Sunnmøre Kulturnæringshage AS (1)	ÅKP AS (0)
Sør-Hedmark Næringshage (1)	
Sør-Østerdal Næringshage AS (0)	
Telemark Næringshage AS (1)	
Tindved Kulturhage AS (1)	
Valdres Næringshage AS (1)	
Vindel AS (0)	

Tallene i parentes etter hver inkubator indikerer hvorvidt den ligger innenfor eller utenfor virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte/det notifiserte regionalstøttekartet.

(0) Utenfor regionalstøttekartet

(1) Innenfor regionalstøttekartet

* Gulen og Masfjorden næringshage og Nordhordland næringshage fusjonerte i 2020, og skiftet navn til Klar bedrift AS.

Vedlegg 2:**Redegjørelse for ressursbruk i 2020****Tabell:** Utbetalte tilskudd til programoperatørene i 2020 fordelt fylkesvis 0

Fylkeskommuner	Oppdrag fra fylkeskommunene, post 61			Tilskudd fra Siva – oppsparte midler			
	Ordinær diffmodell	Topp- finansiering	Krisepakke 2020	Søkbare midler	Covid- kompensasjon	Mobilisering Norsk katapult	Totalt utbetalt tilskudd
Agder	8 500 000	5 300 000	3 350 000	1 400 000	2 291 667	200 000	21 041 667
Innlandet	16 500 000		2 127 000	1 400 000	4 030 000	75 065	24 132 065
Møre og Romsdal	12 650 000	3 250 000	5 257 000		2 825 000	254 500	24 236 500
Nordland	12 100 000		2 990 001	2 400 000	2 843 334		20 333 335
Oslo kommune	12 000 000		2 597 000	2 000 000	2 666 667	101 250	19 364 917
Rogaland	11 900 000		4 921 000		2 625 000	203 500	19 649 500
Troms og Finnmark	20 300 000		3 528 000	3 100 000	5 081 669		32 009 669
Trøndelag	20 100 000		4 200 000		4 625 000	75 000	29 000 000
Vestfold og Telemark	6 500 000		2 392 000	1 000 000	1 600 000	233 000	11 725 000
Vestland	23 400 000		5 500 000	6 000 000	6 133 333	331 750	41 365 083
Viken	16 800 000		3 243 001	700 000	3 765 000	170 500	24 678 501
Sum tilskudd	160 750 000	8 550 000	40 105 002	18 000 000	38 486 670	1 644 565	267 536 237

Vedlegg 3:**Omsetning og verdiskaping for målbedriftene i inkubasjonsprogrammet**

Dette vedlegget gir en mer utdypende informasjon om størrelsen på inkubatorbedriftene målt i omsetning og verdiskaping.

Omsetning

Inkubatorbedriftene hadde en gjennomsnittlig omsetning i 2012-2019 på henholdsvis 2,76 millioner kroner, 5,09 millioner kroner, 5,98 millioner kroner, 5,46 millioner kroner, 5,14 millioner kroner, 5,98 millioner kroner, 6,34 millioner kroner og 7,45 millioner kroner. Medianen var 400 000 kroner, 488 500 kroner, 431 000 kroner, 422 000 kroner, 415 500 kroner, 466 000 kroner, 501 000 kroner og 567 500 kroner for årene 2012-2019. Dette indikerer at et fåtall av inkubatorbedriftene har svært høy omsetning.

For å gi et mer nyansert bilde av størrelsen på inkubatorbedriftene viser tabellen nedenfor gruppert omsetning i 2012-2019 for disse bedriftene.

Tabell: Gruppert omsetning 2012-2019 for inkubatorbedriftene

Andel inkubatorbedrifter innenfor de ulike omsetningsintervallene								
Omsetningsintervaller	2012 (n=323)	2013 (n=510)	2014 (n=699)	2015 (n=945)	2016 (n=1220)	2017 (n=1440)	2018 (n=1673)	2019 (n=1868)
Inntil 500 000	53,6 %	50,2 %	52,2 %	53,2 %	53,1 %	51,3 %	49,7 %	48,4 %
Fra 500 000 inntil 1 mnok	15,8 %	15,1 %	11,3 %	11,4 %	12,0 %	11,0 %	9,6 %	10,5 %
Fra 1 mnok inntil 5 mnok	23,5 %	24,7 %	24,7 %	23,9 %	24,0 %	23,7 %	24,4 %	22,4 %
Fra 5 mnok inntil 50 mnok	6,2 %	8,2 %	9,7 %	9,5 %	8,9 %	11,2 %	13,5 %	15,8 %
50 mnok eller mer	0,9 %	1,8 %	2,1 %	2,0 %	2,0 %	2,8 %	2,8 %	2,9 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Tabellen viser at rundt halvparten av inkubatorbedriftene har inntil en halv million i omsetning uavhengig av hvilket år omsetningen måles. Av de bedriftene som hadde oppgitt omsetning i årene 2012-2019, var det mellom 16,6 og 20,4 prosent som hadde kr 0 i omsetning de ulike årene. Dette indikerer at for mange av inkubatorbedriftene tar det tid å skaffe seg et inntektsgrunnlag.

Tabellen viser at det er en liten andel av inkubatorbedriftene som har mer enn 5 millioner kroner i omsetning (mellom 7,1 og 18,7 prosent de ulike årene), men andelen har vært økende siden 2016. Disse står imidlertid for en stor andel av total omsetning; fra 74 prosent av omsetningen i 2012 til 91 prosent av omsetningen i 2019.

Tabellen nedenfor viser gruppert endring i omsetning for de ulike årene.

Tabell: Årlig endring i omsetning fra 2012 til 2019 for inkubatorbedriftene

Andel inkubatorbedrifter							
Endring i omsetning	2012-2013 (n=248)	2013-2014 (n=395)	2014-2015 (n=555)	2015-2016 (n=726)	2016-2017 (n=920)	2017-2018 (n=1126)	2018-2019 (n=1225)
Nedgang på 100 %	6,5 %	6,3 %	7,9 %	8,7 %	6,0 %	8,7 %	6,0 %
Nedgang på mellom 50 og 99,9 %	8,1 %	16,5 %	14,6 %	13,0 %	13,5 %	11,6 %	12,0 %
Nedgang på mellom 25 og 49,9 %	11,2 %	8,6 %	9,9 %	10,1 %	10,1 %	9,5 %	8,0 %
Nedgang på inntil 25 %	11,2 %	11,9 %	13,2 %	12,8 %	12,1 %	12,8 %	16,6 %
Ingen endring	0,8 %	0,8 %	0,2 %	0,3 %	0,8 %	0,9 %	0,7 %
Økning på inntil 25 %	12,5 %	14,7 %	14,4 %	13,1 %	15,5 %	13,9 %	16,6 %
Økning på mellom 25 og 49,9 %	6,9 %	10,4 %	10,8 %	10,1 %	9,6 %	9,0 %	9,9 %
Økning på mellom 50 og 99,9 %	10,9 %	11,1 %	6,5 %	9,4 %	9,5 %	9,1 %	8,2 %
Økning på 100 % eller mer	31,9 %	19,7 %	22,5 %	22,5 %	22,9 %	24,5 %	22,0 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Verdiskaping

Inkubatorbedriftene hadde en gjennomsnittlig verdiskaping i 2012-2019 på henholdsvis 729 867 kroner, 1,27 millioner kroner, 1,46 millioner kroner, 753 049 kroner, 772 553 kroner, 1,03 millioner kroner, 957 677 kroner og 1,24 millioner kroner. Medianen var 10 000 kroner, 26 000 kroner, 13 000 kroner, 1 000 kroner, 0 kroner, 4 500 kroner, 0 kroner og 10 000 kroner for årene 2012-2019.

For å gi et mer nyansert bilde av størrelsen på inkubatorbedriftene viser tabellen nedenfor gruppert verdiskaping i perioden 2012-2019 for disse bedriftene.

Tabell: Gruppert verdiskaping 2012-2019 for inkubatorbedriftene

Andel inkubatorbedrifter innenfor de ulike verdiskapingsintervallene								
Verdiskapingsintervaller	2012 (n=323)	2013 (n=510)	2014 (n=699)	2015 (n=945)	2016 (n=1219)	2017 (n=1440)	2018 (n=1673)	2019 (n=1868)
Mindre eller lik – 1 mnok	6,5 %	4,7 %	6,2 %	6,7 %	8,4 %	9,8 %	9,9 %	9,6 %
Fra – 500 000 inntil – 1 mnok	4,3 %	5,3 %	4,7 %	4,9 %	5,3 %	3,5 %	3,9 %	3,5 %
Fra 0 inntil – 500 000	33,7 %	32,5 %	34,2 %	35,5 %	34,6 %	33,1 %	32,8 %	35,4 %
Inntil 500 000	34,4 %	29,8 %	27,6 %	27,9 %	26,7 %	25,8 %	24,3 %	21,0 %
Fra 500 000 inntil 1 mnok	5,3 %	7,1 %	7,2 %	6,7 %	7,5 %	7,8 %	6,5 %	7,6 %
Fra 1 mnok inntil 10 mnok	14,3 %	17,3 %	16,5 %	15,1 %	14,1 %	15,7 %	18,5 %	18,7 %
10 mnok eller mer	1,5 %	3,3 %	3,6 %	3,2 %	3,4 %	4,3 %	4,1 %	4,2 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Tabellen viser at over halvparten av inkubatorbedriftene har en positiv verdiskaping i alle de syv årene (andelen varierer fra 51,5 til 57,5 prosent). Andelen inkubatorbedrifter i de ulike størrelsesgruppene er relativt stabil i perioden 2012-2019 for de ulike kullene av inkubatorbedrifter. Det er flest inkubatorbedrifter som har mellom 0 og – 500 000 i årlig verdiskaping alle årene med unntak av i 2012.

Tabellen nedenfor viser gruppert endring i verdiskaping for de ulike årene.

Tabell: Årlig endring i verdiskaping fra 2012 til 2019 for inkubatorbedriftene

Endring i verdiskaping	Andel inkubatorbedrifter						
	2012-2013 (n=296)	2013-2014 (n=469)	2014-2015 (n=648)	2015-2016 (n=872)	2016-2017 (n=1097)	2017-2018 (n=1319)	2018-2019 (n=1462)
Nedgang på 100 % eller mer	21,3 %	24,5 %	25,0 %	22,0 %	22,9 %	22,5 %	19,2 %
Nedgang på mellom 50 og 99,9 %	8,1 %	8,1 %	7,1 %	8,8 %	10,1 %	7,5 %	10,3 %
Nedgang på mellom 25 og 49,9 %	4,4 %	7,2 %	4,9 %	6,5 %	6,7 %	6,2 %	5,7 %
Nedgang på inntil 25 %	7,4 %	9,0 %	8,2 %	9,2 %	8,7 %	8,9 %	9,0 %
Ingen endring	1,0 %	0,2 %	0,0 %	0,5 %	0,5 %	0,5 %	0,7 %
Økning på inntil 25 %	9,5 %	11,1 %	11,0 %	9,1 %	10,5 %	10,8 %	12,0 %
Økning på mellom 25 og 49,9 %	5,7 %	7,9 %	6,6 %	8,5 %	8,2 %	8,2 %	8,7 %
Økning på mellom 50 og 99,9 %	13,9 %	11,1 %	13,7 %	12,0 %	9,8 %	11,4 %	12,5 %
Økning på 100 % eller mer	28,7 %	20,9 %	23,5 %	23,4 %	22,6 %	24,0 %	21,9 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Vedlegg 4:**Omsetning og verdiskaping for målbedriftene i næringshageprogrammet**

Dette vedlegget gir en mer utdypende informasjon om størrelsen på målbedriftene i næringshageprogrammet målt i omsetning og verdiskaping.

Omsetning

Målbedriftene hadde følgende gjennomsnittsomsetning i årene 2012-2019 (alle beløp i millioner kroner): 22,7, 22,7, 22,7, 27,3, 28,0, 28,1, 25,9 og 26,8. Medianen varierte fra 3,7 til 4,4 millioner kroner i perioden 2012-2019. Dette indikerer at et fåtall av målbedriftene har svært høy omsetning. Målbedriftene i næringshageprogrammet har en vesentlig høyere omsetning enn inkubatorbedriftene.

For å gi et mer nyansert bilde av størrelsen på målbedriftene i næringshageprogrammet viser tabellen nedenfor gruppert omsetning i 2012-2019 for målbedriftene.

Tabell: Gruppert omsetning 2012-2019 for målbedriftene

Andel målbedrifter innenfor de ulike omsetningsintervallene								
Omsetningsintervaller	2012 (n=796)	2013 (n=1051)	2014 (n=1304)	2015 (n=1625)	2016 (n=1953)	2017 (n=2253)	2018 (n=2574)	2019 (n=3036)
Inntil 500 000	14,9 %	16,7 %	18,7 %	18,8 %	19,6 %	20,6 %	20,5 %	21,2 %
Fra 500 000 inntil 1 million	8,8 %	10,2 %	9,4 %	8,2 %	7,7 %	7,6 %	9,1 %	8,1 %
Fra 1 million inntil 5 millioner	28,7 %	28,0 %	27,7 %	27,0 %	27,2 %	26,8 %	25,6 %	26,4 %
Fra 5 millioner inntil 10 millioner	13,1 %	12,3 %	11,3 %	12,6 %	12,3 %	11,9 %	12,4 %	12,3 %
Fra 10 millioner inntil 50 millioner	24,2 %	22,6 %	22,5 %	22,0 %	22,0 %	22,4 %	22,1 %	21,4 %
Fra 50 millioner inntil 250 millioner	9,2 %	8,9 %	8,9 %	9,8 %	9,7 %	9,2 %	8,9 %	8,9 %
250 millioner eller mer	1,1 %	1,3 %	1,5 %	1,6 %	1,5 %	1,5 %	1,4 %	1,7 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Tabellen viser at rundt halvparten av målbedriftene har inntil fem millioner kroner i omsetning uavhengig av hvilket år omsetningen måles. For årene 2012-2019 var det henholdsvis 4,4 prosent, 4,7 prosent, 4,4 prosent, 4,9 prosent, 6,3 prosent, 6,5 prosent, 6,6 prosent og 6,7 prosent av målbedriftene som hadde ingen omsetning de respektive årene. En så lav andel av bedrifter som har 0 i omsetning indikerer at det er eldre bedrifter i næringshageprogrammet enn i inkubasjonsprogrammet. Dette underbygger forskjellen på målgruppene til de to programmene. Tabellen viser videre at om lag en av ti målbedrifter har en omsetning på mer enn 50 millioner kroner uavhengig av hvilket år vi måler omsetningen. Disse står imidlertid for en stor andel av den totale omsetningen. For årene 2012-2019, står denne bedriftsgruppen for henholdsvis 67,5 prosent, 70,0 prosent, 69,7 prosent, 75,6 prosent, 76,0 prosent, 76,1 prosent, 74,1 prosent og 74,6 prosent av den totale omsetningen de respektive årene.

Tabellen nedenfor viser gruppert endring i omsetning for de ulike årene.

Tabell: Årlig endring i omsetning fra 2012 til 2019 for målbedriftene

Endring i omsetning	Andel målbedrifter						
	2012-2013 (n=743)	2013-2014 (n=958)	2014-2015 (n=1177)	2015-2016 (n=1490)	2016-2017 (n=1723)	2017-2018 (n=2022)	2018-2019 (n=2299)
Nedgang på 100 %	1,1 %	1,4 %	2,3 %	1,9 %	2,1 %	2,1 %	2,2 %
Nedgang på mellom 50 og 99,9 %	4,0 %	6,6 %	5,9 %	5,6 %	5,3 %	5,3 %	5,4 %
Nedgang på mellom 25 og 49,9 %	6,2 %	5,9 %	6,5 %	7,3 %	6,7 %	6,7 %	7,1 %
Nedgang på inntil 25 %	25,4 %	25,7 %	25,0 %	23,9 %	24,5 %	25,4 %	24,6 %
Ingen endring	0,7 %	1,1 %	0,6 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %	0,3 %
Økning på inntil 25 %	37,7 %	34,3 %	34,5 %	34,4 %	36,0 %	35,8 %	35,8 %
Økning på mellom 25 og 49,9 %	9,6 %	11,2 %	9,3 %	11,7 %	11,5 %	9,8 %	10,7 %
Økning på mellom 50 og 99,9 %	5,8 %	5,3 %	7,3 %	6,8 %	5,2 %	6,6 %	6,5 %
Økning på 100 % eller mer	9,5 %	8,5 %	8,6 %	8,1 %	8,4 %	8,0 %	7,4 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Verdiskaping

Målbedriftene hadde en gjennomsnittlig verdiskaping i 2012 på 6,7 millioner kroner, mens medianen var 1,7 millioner kroner. Gjennomsnittlig verdiskaping i 2013 var 7,0 millioner kroner, og medianen var 1,6 millioner kroner. I 2014 hadde hver målbedrift i snitt 6,9 millioner kroner i verdiskaping, mens medianen var 1,4 millioner kroner. Gjennomsnittlig verdiskaping i 2015 var 8,0 millioner kroner, og medianen var 1,5 millioner kroner. I 2016 hadde målbedriftene i gjennomsnitt 8,8 millioner kroner i verdiskaping, og medianen var 1,5 millioner kroner. Gjennomsnittlig verdiskaping i 2017 var 8,6 millioner kroner, og medianen var 1,4 millioner kroner. Medianen var i 2018 1,4 millioner kroner, mens gjennomsnittlig verdiskaping var 7,7 millioner kroner. I 2019 hadde målbedriftene 7,9 millioner kroner i gjennomsnittlig verdiskaping, mens medianen var 1,25 millioner kroner. Som for omsetning indikerer dette at det er en liten andel av målbedriftene som har svært høy verdiskaping.

For å gi et mer nyansert bilde av størrelsen på målbedriftene i næringshageprogrammet viser tabellen nedenfor gruppert verdiskaping i 2012-2019 for målbedriftene.

Tabell: Gruppert verdiskaping 2012-2019 for målbedriftene

Andel målbedrifter innenfor de ulike verdiskapingsintervallene									
Verdiskapings- intervaller	2012 (n=804)	2013 (n=1052)	2014 (n=1305)	2015 (n=1626)	2016 (n=1953)	2017 (n=2254)	2018 (n=2574)	2019 (n=2574)	2020 (n=3036)
Mindre eller lik – 1 million	2,0 %	1,4 %	1,8 %	1,3 %	2,0 %	1,7 %	1,2 %	1,2 %	1,9 %
Fra – 500 000 inntil – 1 million	1,5 %	0,8 %	0,9 %	1,2 %	0,7 %	1,1 %	1,2 %	1,2 %	0,8 %
Fra 0 inntil – 500 000	10,7 %	12,2 %	13,9 %	11,4 %	14,2 %	15,2 %	14,8 %	14,8 %	15,9 %
Inntil 500 000	18,2 %	19,9 %	18,6 %	20,4 %	16,8 %	16,8 %	18,4 %	18,4 %	17,4 %
Fra 500 000 inntil 1 million	8,2 %	9,3 %	10,3 %	8,1 %	9,4 %	9,2 %	9,2 %	9,2 %	9,9 %
Fra 1 million inntil 10 millioner	42,2 %	39,0 %	37,7 %	40,4 %	39,8 %	39,0 %	38,5 %	38,5 %	37,5 %
Fra 10 millioner inntil 50 millioner	15,0 %	14,6 %	13,7 %	14,1 %	14,2 %	14,1 %	13,8 %	13,8 %	13,7 %
50 millioner eller mer	2,2 %	2,8 %	3,1 %	3,1 %	2,9 %	2,9 %	2,9 %	2,9 %	2,9 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Tabellen viser at rundt åtte av ti målbedrifter har positiv verdiskaping uavhengig av hvilket år det ses på. Andelen målbedrifter i de ulike størrelsesgruppene er relativt stabil i 2012-2019 for de ulike kullene av målbedrifter.

Tabellen nedenfor viser gruppert endring i verdiskaping for de ulike årene.

Tabell: Årlig endring i verdiskaping fra 2012 til 2019 for målbedriftene

Endring i verdiskaping	Andel målbedrifter						
	2012-2013 (n=778)	2013-2014 (n=1000)	2014-2015 (n=1213)	2015-2016 (n=1559)	2016-2017 (n=1820)	2017-2018 (n=2132)	2018-2019 (n=2426)
Nedgang på 100 % eller mer	5,9 %	9,4 %	6,3 %	8,1 %	8,2 %	7,0 %	7,8 %
Nedgang på mellom 50 og 99,9 %	6,2 %	6,2 %	6,0 %	6,6 %	4,6 %	6,6 %	5,9 %
Nedgang på mellom 25 og 49,9 %	6,7 %	7,2 %	7,3 %	6,4 %	7,2 %	7,2 %	7,2 %
Nedgang på inntil 25 %	20,4 %	19,8 %	21,6 %	18,1 %	21,3 %	20,2 %	21,0 %
Ingen endring	0,4 %	0,3 %	0,2 %	0,3 %	0,6 %	0,2 %	0,5 %
Økning på inntil 25 %	27,8 %	26,7 %	25,6 %	27,5 %	25,8 %	25,8 %	26,1 %
Økning på mellom 25 og 49,9 %	10,4 %	9,7 %	10,1 %	11,2 %	10,7 %	11,0 %	10,2 %
Økning på mellom 50 og 99,9 %	7,8 %	8,8 %	8,7 %	8,9 %	9,2 %	7,6 %	8,7 %
Økning på 100 % eller mer	14,4 %	11,9 %	14,2 %	12,9 %	12,4 %	14,4 %	12,6 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Ansatte

Tabell: Årlig endring i antall ansatte fra 2013 til 2020 for målbedriftene

	Endring i antall ansatte						
	2013-2014 (n=834)	2014-2015 (n=1077)	2015-2016 (n=1426)	2016-2017 (n=1741)	2017-2018 (n=2017)	2018-2019 (n=2250)	2019-2020 (n=2538)
Nedgang på 100 %	5,3 %	4,9 %	6,5 %	4,2 %	8,7 %	6,0 %	20,3 %
Nedgang på mellom 50 og 99,9 %	2,2 %	2,2 %	4,4 %	4,3 %	7,2 %	4,3 %	5,8 %
Nedgang på mellom 25 og 49,9 %	4,6 %	2,6 %	5,8 %	6,5 %	8,8 %	6,6 %	8,1 %
Nedgang på inntil 25 %	13,7 %	5,5 %	14,2 %	12,2 %	14,1 %	13,3 %	14,2 %
Ingen endring	47,4 %	33,5 %	38,6 %	40,0 %	34,7 %	37,7 %	26,0 %
Økning på inntil 25 %	14,5 %	9,6 %	13,0 %	17,2 %	13,5 %	14,6 %	12,5 %
Økning på mellom 25 og 49,9 %	5,0 %	10,4 %	8,0 %	8,2 %	5,5 %	7,4 %	5,3 %
Økning på mellom 50 og 99,9 %	3,2 %	10,9 %	4,3 %	3,4 %	3,9 %	4,1 %	3,3 %
Økning på 100 % eller mer	4,1 %	20,4 %	5,2 %	4,0 %	3,6 %	6,0 %	4,5 %
Totalt	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Vedlegg 5:**Fylkesvis fordeling av antall nye og totalt antall målbedrifter i programmene****Tabell:** Fylkesvis fordeling av andel nye og totalt antall målbedrifter i inkubasjonsprogrammet 2013-2020

	Antall målbedrifter pr 31.12								Andel nye målbedrifter i løpet av året							
Fylker	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Agder	41	31	38	30	29	37	41	55	20 %	45 %	34 %	47 %	59 %	49 %	68 %	55 %
Innlandet	47	46	58	98	105	112	111	142	51 %	41 %	48 %	55 %	42 %	54 %	42 %	50 %
Møre og Romsdal	70	94	95	109	112	100	123	154	63 %	53 %	52 %	53 %	57 %	44 %	60 %	62 %
Nordland	59	73	113	160	158	166	173	206	63 %	56 %	54 %	58 %	46 %	43 %	44 %	49 %
Oslo	47	61	66	125	184	214	235	227	74 %	30 %	45 %	60 %	59 %	40 %	47 %	52 %
Rogaland	87	87	77	109	123	161	101	125	44 %	25 %	32 %	61 %	52 %	53 %	55 %	61 %
Troms og Finnmark	42	50	56	96	110	104	123	122	71 %	54 %	41 %	64 %	55 %	54 %	57 %	50 %
Trøndelag	85	110	119	128	150	146	142	155	51 %	42 %	49 %	50 %	44 %	50 %	54 %	60 %
Vestfold og Telemark	22	33	35	50	67	88	87	86	86 %	33 %	54 %	38 %	55 %	64 %	51 %	50 %
Vestland	76	79	96	155	212	268	265	284	64 %	34 %	54 %	55 %	60 %	55 %	51 %	54 %
Viken	34	41	68	127	170	169	147	150	74 %	41 %	51 %	69 %	55 %	41 %	48 %	51 %
Totalt	610	705	821	1187	1420	1565	1548	1706	58 %	41 %	48 %	57 %	53 %	49 %	51 %	54 %
Gjennomsnitt	55	64	75	108	129	142	141	155								

Tabell: Fylkesvis fordeling av andel nye og totalt antall målbedrifter i næringshageprogrammet 2013-2020

	Antall målbedrifter pr 31.12								Andel nye målbedrifter i løpet av året							
Fylker	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Agder	84	84	78	75	79	103	117	149	42 %	19 %	13 %	41 %	53 %	41 %	40 %	58 %
Innlandet	155	191	205	240	223	240	259	329	30 %	36 %	20 %	38 %	27 %	38 %	32 %	45 %
Møre og Romsdal	87	91	112	119	102	116	124	152	59 %	26 %	37 %	18 %	27 %	25 %	12 %	22 %
Nordland	64	75	91	119	96	119	76	106	34 %	35 %	29 %	52 %	41 %	58 %	34 %	70 %
Oslo	6	5	9	12	14	22	23	24	67 %	20 %	44 %	50 %	36 %	41 %	30 %	29 %
Rogaland	74	95	100	107	127	147	184	222	68 %	35 %	25 %	25 %	40 %	41 %	37 %	28 %
Troms og Finnmark	283	256	241	300	247	307	334	419	65 %	27 %	27 %	40 %	40 %	41 %	33 %	37 %
Trøndelag	179	203	242	298	319	329	318	385	22 %	29 %	33 %	27 %	30 %	26 %	27 %	29 %
Vestfold og Telemark	10	13	31	27	38	43	53	90	20 %	15 %	58 %	7 %	45 %	30 %	36 %	70 %
Vestland	88	118	143	195	214	231	245	283	56 %	31 %	29 %	38 %	30 %	14 %	20 %	32 %
Viken	92	91	102	118	114	149	150	183	82 %	24 %	27 %	36 %	32 %	39 %	27 %	33 %
Totalt	1122	1222	1354	1610	1573	1806	1883	2342	50 %	29 %	28 %	35 %	34 %	34 %	29 %	38 %
Gjennomsnitt	102	111	123	146	143	164	171	213								

